

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Грудень

11

December

1959

Різьблена трійця

Із збірки А. Ї. Кочанів

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XVI. ГРУДЕНЬ Ч. 11

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекілія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в ЗДА й Канаді
від січня 1959 \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодинокі число 40 центів

OUR LIFE

VOL. XVI. DECEMBER No. 11

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single copy 40c.

Haro's

УКРАЇНЬСЬКА КРАМНИЦЯ КВІТІВ
Галини Чучкевич
4422 Pearl R, Cleveland 9, Ohio

Квіти на всі okazji,
зрізувані й вазонкові,
тропікальні рослини,
кераміка.

Даємо зелені значки
"Eagle Stamps"

Телефон: FL 1-5119 і SH 1-4016

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає всім своїм

Покупцям, Дружам і Приятелям

"ПРУТ"
У ТРЕНТОНІ

983 SOUTH BROAD STREET

Крамниця всіх харчових продуктів,
делікатесів та імпортованих това-
рів у великому святочному виборі.

ПЕТРО КОТЕЛЬНИЦЬКИЙ

із сином.

Зміст:

Різдво біженця
М. Кейван: Мамо, коли є українське
Різдво?
Н. Гладисовська-Шмігель: Модерна
суспільна опіка
В. Охримович: Москва сльозам не
вірить!
Я. Барнич: Слідами матері
л. б.: Козацька гостина
В. Драч: Режим у родині
Л. Буря: З багатой збірки взорів
Є. Прокопович: З останніх літ
М. Д.: Міжнар. Жін. Виставка в Нью
Йорку
О. Залізник: З Новим Роком
Із об'їздки делегаток
Інж. А. Вовк: До добору назв
Віра Ке: Прикраси й кольори
Вишивані ризи
д-р Є. Єржківська: Вісті з Централі
Із Окружних З'їздів
О. Керч: Вулька

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА

„Самопоміч“

у Філадельфії

— поширює ідею систематичної
ощадности

— сприяє й допомагає в розбудові
нашого промислу й торгівлі

PHILADELPHIA

“SELFRELIANCE”

FEDERAL CREDIT UNION

813 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Tel. WA 2-1354

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

В
|
день
|
Різдва
|
Христового
|
й Нового Року
|
складає
|
щирі бажання всього
|
найкращого усім теперішнім
|
і майбутнім членам

УПРАВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ
КРЕДИТ. КООПЕРАТИВИ
„САМОПОМІЧ“
У ФІЛАДЕЛФІЇ

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ!

Головна Управа Союзу Українок Америки шле Різдвяні й Новорічні побажання Округним Радам, Відділам і членкам СУА. Зокрема вітаємо наші посестри в Канаді, в інших країнах поселення й тих залишених у Німеччині й Австрії. Гарячий привіт шлемо нашим посестрам поза залізну заслону, уважно слідкуючи за їх щоденною боротьбою й благаючи в Господа помочі для них. Окремо згадуємо тих, що святкуватимуть це свято в суворих умовах життя цілих земель Азії.

Вітаємо з Різдвом Христовим Управу СФУЖО та членів-організації СФУЖО, розкинені по цілому світі.

Вітаємо з Різдвом Христовим українське громадянство.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Різдво біженця

У тисячах оповідань розноситься тепер історія народження Божого Сина. Слухають її діти з уст матері, розказують її душпастирі й учителі. Відживає вона дорослим у словах колядки, у рідних звичаях, у церковному вертепі.

І в цих словах, що їх стільки разів ми вже чули, відживає тиха ніч і в ній молода Мати, що повила Дитятко у самітному вертепі. Вони були самі, ота Родина, яка стала для нас святою. І вони були в мандрівці й даремне шукали пристановища в гостинницях. І знайшли врешті захист у пустій колибі, яку оживляли тільки тварини.

Хто це розуміє краще, як біженець? Отой, що йому доводилось мандрувати битим шляхом, шукати надаремне пристановища і з трудом роздобувати шматок хліба? Або той, що живе ще й досі в дрантивому бараку і зустрічає згрідні погляди докруги себе?

А коли почуємо далі про мандрівку Святої Родини, яка покину-

ла рідний край, рятуючи життя малого Хлоп'яти перед переслідуванням, тоді встають нові картини перед очима. Пригадується той страх, що опанував напевне молоду Матір і св. Опікуна Її, коли вони пробивались через пустиню. Такий же страх гонить сьогодні сотні й тисячі людей з-поза залізної заслони у вільний світ. Цей страх переслідує їх ще й далі і кидає на життя біженця свою тінь.

Невже не змінилось нічого впродовж двох тисяч літ? І людство, осяяне теплом Віри, все ще викидає, переслідує і спонукує до втечі цілі групи людей? Жорстока ненависть, братовбивство і зрада — ще й надалі є головними спонуканими цих дій?

Так здавалось би. Як довго світ поділений на дві половини, а в них зовсім інші поняття добра й зла, так довго будуть усе нові біженці покидати свій рідний край, щоб шукати захисту на чужині. Бачимо це наглядно впродовж останніх де-

сятків літ. Цей людський струм знедолених, переслідуваних, бездомних не вгаває.

Та вже бачимо глибоку зміну. Мале Дитятко, що народилось у Різдвяну ніч, відкрило силу Любви засліпленим людям. І в ім'я Її підіймається нераз рука допомоги, паде ласкаве слово потіхи, видвигається клич зрозуміння. І з того почину постав Світовий Рік Біженця, що перед нами.

І в цю Різдвяну ніч найбільш гаряче зустрінуть вістку про народження Сина Божого оті, що покинули рідний край. Вони найбільше перейшли у своїй мандрівці, але й зазнали ласки, що зродилась із Його слів і думок.

Зазнав грізного переслідування й Він, але кривава рука не досягнула немічного немовляти. Він згодом повернувся на батьківщину, як Цар Юдеї, а по втечі до Єгипту пережив тріумфальний візд до Єрусалиму.

НАШІ ПРОБЛЕМИ

МАМО, КОЛИ УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО?

Котра мама не чує цього питання від своєї дитини! Ясно, що дитина мусить про це питати, коли в її найближчій рідні тета Оля робить Святий вечір 24-го грудня, вуйко Іван 6-го січня, а мама два рази. Вся рідня старанно захоче українські свят-вечірні звичаї: борщ із вушками, голубці з грибами, пироги, кутя, узвар і т. д. Дитина, як врешті таки більшість наших дітей на еміграції, знає докладно і про 12 страв і про першу зірку, дідуха, вміє заколядувати, лиш не знає одного: коли українське Різдво?

Чому люди тої самої національності, віри та обряду святкують Різдво у різний час або два рази! Навіть коли дома робиться лиш одні свята, то все є в родині якась тета чи бабця, що робить інші свята і просить рідню до себе. В практиці майже вся українська спільнота святкує Різдво два рази. В уяві дитини мусить постати поняття, що українці мають два Різдва. Вона знає, що всі інші діти, з якими вона ходить до школи чи бавиться, мають лиш одне Різдво, отже виходить, що українці трохи не такі, як інші люди.

А й справді не такі! Для всіх інших християнських народів Різдво це свято, коли всі, без огляду на суспільні, маєткові й інші різниці, почуваються одною великою християнською ріднею, що спільно радіє та прославляє Новонароджене Дитя. Людська душа злітає понад буденщину, людина на люди-

ну дивиться не як на ворога, а як на брата. (Стверджено, що у Різдвяному часі завжди процвітає філіантропія.) А в нас якраз навпаки Різдво стало причиною до ще одного поділу, до ще одного роз'єднання нашої спільноти. А як часто до особистої ворожнечі або хоч прикрих уваг про своїх ближніх...

Стараємося на чужині заховати традицію українського Різдва, але здається, що ту традицію трактуємо дуже поверховно, радше як форму, а не суть. Чи традиція — це лиш борщ із вушками, кутя та ще сіно під вишиваним обрусом? Чи тільки коляди, які властиво невідомо коли співати, бо як часто колядники, заходячи до одної хати, чують: „Вибачте, у нас ще до Різдва далеко“, а в другій іншим разом: „Вибачте, у нас вже по Різдві“.

Часто чується думку, що це справа календаря, а календар це ще не традиція. Але й два календарі рівночасно — це також ні традиція, ні стиль, ні правопорядок. А наша спільнота у практиці святкує або два Різдва, або Різдво та Великдень після нового, а решта свят після старого стилю.

Два Різдва ніколи не належали до української традиції. Ми не мали економічних умовин, але ми мали своє українське Різдво. Це було всенародне свято, що об'єднувало весь нарід в одну рідню, яка спільно стародавнім звичаєм віддавала хвалу Новонароджено-

му. Сьогодні ми і далі не маємо держави, але на скитальщині десь і українське Різдво загубили, ту духову цінність, якої нам ніхто не забороняв привезти на цю свобідну землю. Раз у рік святковане прекрасне українське Різдво мусило робити незабутнє вражіння на дівчорі. Різдво переживалося. Сьогодні одне Різдво, а відтак друге Різдво вже не можна переживати. Можна два рази їсти борщ з вушками та кутю, можна два рази колядувати, але не можна два рази переживати містерії народження Божого Сина, що лиш раз народився.

Про цю болочу справу у нас майже не пишеться. Багато пишеться про Різдвяні звичаї, про символіку Різдва, найбільше про минулі Різдва, а на сьогоднішнє наче б махнулося рукою. Спогадів про Різдво у нас тільки, що ними можна би цілу далеку дорогу з Нью-Йорку до Києва вистелити, але наші діти таки не знають, коли Різдво у цьому році. Мусимо ствердити сумний факт, що ми не маємо Різдва. Ми маємо новостильників, старостильників і двоестильників, але не маємо українського Різдва. Чи не сором?

Едмонтон, жовтень 1959.

М. А. Кейван

НОВА КНИЖКА - Софія Парфанович Люблю Діброву

Читайте в ній про життя людей, заки вони вийшли з батьківщини, про їхню мандрівку й поселення над берегами озера в Америці. Їхнє відношення до природи в місці нового поселення та побудова своєрідного життя й жител у прегарному надозерному закутку.

Ціна книжки \$1.60.

Замовляти в Редакції Н. Життя.

Модерна суспільна опіка

(Доповідь, відчитана на Студ. Днях Конгресу СФУЖО)

Суспільна опіка в Америці, подібно, як у цілому вільному західному світі, розвинулась у нову професію. Методи праці з людьми в потребі є тепер більш скомпліковані, ніж сама фінансова допомога. Суспільна опіка (Social work) ґрунтується на певній гуманітарній (демократичній) філософії, що обґрунтовує право людини до повновартісного життя у своїй родині чи громаді.

Суспільну опіку в Америці ведуть приватні та публічні агенції. Приватні установи подають допомогу виключно потребуючим із психічними проблемами і не udzielюють фінансової допомоги. Тільки дуже рідко приватні агенції допомагають і фінансово, коли вважають, що ця поміч клієнт використає для досягнення рівноваги своїх почувань. Публічні агенції udzielюють — окрім заходів і порад — також і фінансову допомогу, достосовану до потреб даного випадку.

Працівник Суспільної Опіки мусить прийняти у своїй праці певні засади. Для несення допомоги вони необхідні.

1. Він мусить мати глибоко вкорінене у своїй психіці розуміння людей і руководитись толеранцією для їх почувань без огляду на ступінь їх психічного розхитання чи негативну суспільну поведінку. Наприклад — чуємо відразу до батьків, що б'ють або занедбують своїх дітей. Та бажаючи допомогти таким батькам і поліпшити взаємини в родині, мусимо визбутись цього упередження. Треба старатись зрозуміти корінь лиха, бо тільки тоді можна зарадити справі. Напр., пригадує собі одну маму, що часто побивала свого 15-літнього сина. Згідно з моїми спостереженнями, які пізніше підтвердив психіатр, жінка була психічно хвора. У дитинстві вона була в розладі зі своїми батьками, розвелася зі своїм чоловіком і ненавиділа всіх мужчин з огляду на свій негативний досвід із батьком

і чоловіком. Вона зненавиділа й свого сина, порівнюючи його завжди з чоловіком.

У західному світі суспільна опіка приймає як засаду, що негативна поведінка у приватному чи суспільному житті виринає з менш або більш суворих психічних забурень. Приймаючи це як засаду, віримо, що цим людям потрібне лікування, а не кара. От у випадку тієї мами наш погляд був би, що їй треба радше дати поміч, ніж її критикувати чи віддати в руки поліції. Однак існують моменти, коли така поміч уже неможлива; коли людина представляє небезпеку для себе або для оточення. Тоді її треба ізолювати.

2. Другою важливою засадою, яку мусить працівник собі засвоїти — це право людини на „самоозначення“ (selfdetermination). Це значить — право на вибір такого життя, якого собі людина у межах суспільно прийнятих норм бажає. Наприклад, сам факт, що клієнт шукає порад агенції, є подиктований його волею. Дальші прямування теж мусять відповідати його уподобанням чи життєвим плянам. Часто трапляється, що дає своїм знайомим якісь поради, але вони їх не слухають. Це є знак, що ці поради не є сприйнятливими. А суспільний працівник мусить співпрацювати зі своїм клієнтом, а не влаштовувати для нього життя. Пляни, які не є разом із клієнтом уложені, а зроблені для нього збоку, не приймаються.

3. Третьою засадою, що її слід згадати — це віра в родину та її вартість, як головну й найбільш важливу одиницю суспільства. Суспільний працівник старається зберегти її у своїй праці. Наприклад, мати захворіла на сухоти й лікар припорочив піврічне лікування в санаторії. Батько мусить ходити до праці, а в них троє дітей — 5 років, 3 роки і 7-місячне немовля. Знайома, що живе у Каліфорнії, хоче забрати дітей до себе. Діти цієї приятельки батьків ніколи не

бачили. Батько розгублений і пригнічений, прийшов за порадою, що йому робити. Знаємо, що відхід до лічниці одного з батьків діти відчували, а дальша сепарація від рідні буде для дітей важкою психічною травмою. Отже — бажаючи зберегти цю найважливішу емоційну одиницю, ми зробили все, щоб затримати дітей у їх власній хаті, із їх батьком. Допомагає в тому „homemaker service“, щось у роді „прихідної господині“, що на час недуги утримує в родині лад і порядок.

4. Також важливою засадою є віра в те, що поміч для члена суспільства й опіка над ним є його правом, а не ласкою для нього.

Кожний суспільний працівник старається зрозуміти почування людини, що приходить до нього, прохаючи помочі. Напевне кожен із нас пригадує собі такі хвилини, коли сам прохав помочі. Як ж звичайно ворушили нами почування? Імовірно — страх, чи подають нам бажану поміч, чи зрозуміють нашу потребу? При тому відчули ми певну слабкість, що мусимо прохати помочі. З одного боку хочемо її дістати, а з другого боку в нас тяга до незалежності. Через те в нас часто зроджується негативне почування до людини, яку тієї помочі прохаємо. Бо ж її позиція скріплює в нас почуття слабости.

Через те суспільний працівник старається зустріти клієнта з повним розумінням і толеранцією для його негативних почувань супроти нього. Коли ми його почування приймаємо й розуміємо, допомагаємо йому їх висловити, тоді облегшуємо йому цей його перший крок — прохання помочі.

Я коротко порушила кілька ідей, що широко застосовані в практиці суспільної опіки в західному світі. Для несення помочі потребуючим — вони засадничі. В основу їх лягла ідея християнської любови ближнього, що знаходить у цій праці свій модерний вияв.

Москва сльозам не вірить!

Авторка нарису, яка перейшла важку дорогу большевицького в'язня, накреслила вже кілька етапів у своїх нарисах („Новорічна ніч“, Н. Ж. ч. 1, і „Христос Воскрес, Марусю!“, Н. Ж. ч. 4). Продовжуємо ці її нариси описом транспорту з Перемишля до Києва. Навантажились 6. січня 1940 р., у день Свят-Вечора.

У темному, заплombованому вагоні причаїлась тишина. Давно втихли прокльони, зойки й ридання. Перестали вже гупати з усіх сил п'ястуками у двері, домагаючись їжі й палива. Покривавлені, посинячені руки, спаралізовані невиносним холодом звисають безсило при костеніючому тілі.

Зникла рівнож оця вперта, томляча думка, що просверлювала мозок. За що це все? Що буде далі-ше?...

Інколи через щілини у стінах урветься в вагон вітер, жбурне снігом, засвище протяжно-глумливо в холодній рурі залізної печі і чим скорше зникає у вільний простір.

Притрушені інеем, сірі, зібгані постаті жінок, позначені апатією, глядять бездушно кровю налитими очима в темряву вагона. Поспішний тупіт cobіт на даху і важке гупання молотком по дошках — уже не викликає болю в мозку, як то бувало на початку, ані не наповнює серця ляком. Хай гримаять, скільки хочуть! Від голоду і нестерпного холоду чорно в очах і прикрій шум у голові.

Христина чує, що деревіють їй ноги, руки, що ціла слабне, що не має більше сили боротися зі сном. Безрадна, тулиться ближче до покритої інеем стіни, а сон-переможець пестливо примикає її втомлені очі...

Миле й так довго ожидане тепло огортає її. Вона почуває себе так добре, так спокійно... Думки втікають в інший, кращий світ...

До її свідомости доходить враз дитячий голосок, що так настирливо просить:

— Скажи казочку, тето, таку довгу, довгу казочку про річку,

що пливла між зеленими горами і пісеньку співала...

— Ні, не про річку, тето, — перебиває другий голосок. — Скажи про Морозця, що намалював квіти на шибах, що заморозив річку, щоб рибкам було тепло...

Христина всміхається до своїх малих сестринків, до їх блискучих оченят, тулить дрібні рученята у своїх долонях і так їй добре, так боляче добре.

— У нас цього року маленька ялинка, — скаржиться менший.

— Бо війна, тето, — пояснює поважно старший.

— Так, війна, хлопчики, і Морозець заморозив не тільки річку, заморозив і багато...

Гострий, пекучий біль проймає ціле тіло Христини. Поволі, з наругою підносить важкі, скамянілі повіки й її очі, мов крізь мряку бачуть шпичасту шапку з червоною звіздуою...

— Бо то війна, тето... — далеким відгомоном завмирає дитячий голосок у серці Христини.

В голові страшний хаос — Христина напружено старається зрозуміти, що сталося. Чийсь сильні руки розтирають міцно скостенілі її руки й ноги і звідтіля той пекучий біль.

У вагоні знову плач і крик. По середині вагону височить постать „начальства“, пузата фігура у мундурі, що розглядається довкруги. А над Христиною схилилась друга, що говорить розгублено:

— Не вмирай, не вмирай!

Вигуки не вгавають. Жінки обступили „начальство“ й до Христини долітають уривки крикливої розмови:

— Щастя, що впала з причі, а то напевно була б там замерзла...

— Адже три дні й три ночі ніхто не заглянув до нас...

— Куди везете нас?

— На „курорт“... — сміється злобно вісповата пика по середині вагону.

— Куди везуть нас? — ледве ворушачими устами спиталась

Христина молодшого конвоїра, що скилився над нею.

Молоде лице під шпичастою шапкою скривилось жалісно. Він помовчав хвилину, а потім у голос відповів:

— Я з Кавказу. Чудовий край! — А потім шепотом: — До в'язниці везуть вас, а потім на Сибір... Тільки мовчи...

Щось здавило горло Христині і жаль стало, що Морозець не заморозив.

— Да-а, всьо в порядку, — відізналось пикате „начальство“. — Агонь есть, хлеб і кіпйаток есть, ваша „паня“ живіот, так не безпокойтесь. Советська влада справедлива, завезе вас куди треба, а там, розглянуть ваші „дела“ і невинних пустять додому. А тепер перестаньте кричати й плакати, бо плач і так нінащо не придається... Москва сльозам не вірить... — закінчив він глумливо, засуваючи двері вагону.

ЛУЖЖ НА СТУДІЙНИХ ДНЯХ СОКАЖО У ПАРИЖІ

У днях 13—15. жовтня відбулись у Парижі Студ. Дні Союзу Католицьких Жіночих Організацій. Представницею Ліги Українських Католицьких Жінок Канади була п-ні Марта Калитовська.

Наради йшли на пленум і в комісіях. Доповідь першого дня звучала „Вимогливість віри в добі матеріалізму“. Наша делегатка поставила запит про засоби евангелізації поза залізною заслоною і дістала на те обширну відповідь.

Комісії мали за тему: „Проблема апостоляту в містах“, „Молоді жінки в містах і на селі“, „Проблеми апостоляту в країнах католицьких меншин“ ітд. П-ні Калитовська включилась у працю третьої Комісії, де порушила ідею християнського виховання, з'єднання церков і згадала про Митрополита Андрея Шептицького.

Досвід цієї зустрічі виказав, що одна тільки представниця не в силі обслужити всіх ділянок. Тому побажано, щоб їх було більше на таких важливих зустрічах, де можна порушити наші проблеми.

Слідами матері

(У 40-ліття смерті Катрі Рубчакової)

Минуло вже багато літ, коли я бачила свою матір останній раз. Але її струнка постать, її чудовий голос, її чарівний усміх ніколи не затруться в моїй пам'яті.

Властиво, то ми, діти, мало перебували з батьками. Наш театр був мандрівний, а ми ж ходили до школи. Тільки під час вакацій, або тоді, коли театр перебував у Стрию, ми могли бути разом. І тому цей час згадую все дуже радісно. Тоді ми бачили маму цілий день, могли наговоритись і нарадуватись нею досхочу. Була вона для нас доброю, лагідною і наші дитячі проблеми старалась легко, а часто і з гумором розв'язувати.

Але дивно це! Не ті радісні дні закріпились мені в пам'яті. Далеко живіше бачу її на сцені. Ось вона — Маргарита у „Фавсті“, співає прядучи арію-балладу про царя. Або знов вона Хо-хо-сан в опері Мадам Батерфлай слухає листа, якого читає їй консул (мій батько). Або знов вона княгиня Євдокія в опері „Жидівка“ у чорній, оксамитній сукні-амазонці із срібною паличкою в руці. Співає в терцеті з батьком (кардинал) і своїм братом (жид Елеазар). Не забуду мами в ролі Ріти у драмі Винниченка „Чорна пантера і білий медвідь“.

Пригадалися мені деякі моменти, коли мама вчила свою ролю. Коли вона видобувала великий, грубий зошит, я вже знала, що вона готується до чогось. Її ролі були звичайно великі й довгі і вчитись мусіла багато. Тоді, прилягши злегка на канапі, вона уважно перечитувала зшиток кілька разів. А потім прохала мене, щоб я її перепитувала. А я вже чекала на те. Мостилася біля мами на ліжку чи канапі і вдаючи вчительку, питала лекцію... Це значить, я подавала репліки, а мама говорила свій текст. Спочатку було це лиш механічне повторювання слів. Що далі образ даної ролі набирав життя, врешті мама забувала, що лежить на ліжку, а я біля неї, забувала за все, що коло неї діється, перетворюва-

лась у Ріту, Ганну, Марію чи Юдиту... А я вже переставала слідувати за текстом, бо образ зарисований мамою, полонив мене... Коли це була драматична роля, тоді я починала хлипати, а то й плакати ревними сльозами. А коли роля була комедійного стилю, то я від сміху не могла промовити й слова і треба було „лекцію“ перервати, бо ми обі сміялися до сліз.

Нераз мама розказувала про деякі зустрічі й події. Багато з того призабулося, але дещо запам'яталося.

Було це, мабуть, 1909 або 1910 р. у Збаражі під час вакацій. Саме тоді, коли там гостював театр, відбувалася місія, якою проводив наш незабутній князь Церкви, Митрополит Андрей. Під час торжественної Служби Божої, яку в асисті священників відправляв сам Митрополит, співав театральний хор. По Службі Божій наряд вийшов із церкви, а з ним і артисти. Тоді то приступив до них Митрополит, похвалив їх спів та балакав із ними. Мати моя стояла з боку та вдивлялася в його величню постать. А тоді він підійшов до мами, а коли вона хотіла поцілувати його в руку, він із усміхом на те не дозволив і сказав: — Вітаю вас, як нашу велику артистку.

Про цю хвилину мати дуже часто нам оповідала.

А потім друга зустріч — по прем'єрі Винниченкової „Чорної Пантери“ У цій п'єсі зустрілись дві мистецькі індивідуальності, бо мати грала цю ролю з Лесем Курбасем. По виставі (це було у Стрию) Лесь прийшов до маминої гардероби, поцілував їй руку та висловив свою радість, що врешті міг заграти з нею свою першу, більш відповідальну ролю. А мати йому відповіла:

— Якщо дальше йтимеш, Лесю, такими кроками в мистецтві, то скоро перебіжиш мене.

Про Курбаса ми потім часто з мамою говорили. Вона все згадувала його, як актора й товариша з певним зворушенням. Говорила,

що граючи з ним, не можна було не піддатись його чарові, його великій творчій силі.

Наша публіка маму дуже любила. Любила її спів, її гру, взагалі її появу на сцені. Цінили її також поляки й євреї, які часто, ще до першої війни ходили до нашого театру. Особливо любила маму наша молодь.

Пам'ятаю з оповідань батька, що образом Катерини в опері Аркаса, особливо в останній дії мистець-малюв Олекса Новаківський так був захоплений і зворушений, що намалював картину „Зима“ та вручив їй на сцені по скінченні опери. Це відбулось тоді, коли театр давав свої вистави у Кракові. А я пригадую одну виставу в Коломиї, яка теж скінчилась для матері незвичайно. Грала п'єсу з гуцульського життя „Верховинці“. Мама грала ролю Парані. Заля була вщерть виповнена. При кінці вистави оплескам не було кінця. Потім ще особно викликали маму на сцену. Коли вона появилась, із входових дверей пройшов через цілу залу під проводом д-ра Кирила Трильовського гурт гуцулок та гуцулів. Усі святково вбрані увійшли на сцену й вручили їй гуцульського виробу скриньку і великий зелений вінок із січовими червоними лентами з написом „Нашій артистці — Січ у Коломиї“. Потім гуцули-легіні піднесли маму на свої топірці і так знесли зі сцени. Це була насправду зворушлива картина.

Та ці радісні згадки закінчились. Настав один день у грудні 1919 р. у Львові, коли прийшов до мене з сестрою наш дядько Василь Косак і подав мені листа від Йосипа Стадника. Він був спрямований до мене:

„Пишу Вам, що Ваша мати, а наша артистка Катерина Рубчакова вже не живе. Я залишився в Кам'янці Подільському, коли туди прийшли поляки й тут довідався, що Ваша мати лежить хвора у Зіньківцях (це передмістя Кам'янця). Зараз на другий день

я розпитав її мешкання, щоб допомогти, що треба. А господиня зустріла мене зі сльозами в очах: «Немає моєї пані, вчора ми її поховали». Це все, що можу Вам написати. Зворушення і жаль за нашою великою артисткою не дають зібрати більше думок.

Ваш Йосип Стадник“.

Це був великий удар для нас, дітей і неменший для галицької публіки. Появились жалібні оголошення у нашій пресі, згадали маму словом великого признання також польські й єврейські газети.

А ми з сестрою рішили поїхати до Кам'янця Подільського, щоб відвідати могилу. На підставі листа Й. Стадника дістали ми дозвіл від польської влади.

І так на сам Святий-Вечір 1920 р. прибились ми туди обі з сестрою Надею. Самітно й сумно провели ми його в готельній кімнаті! Ще тільки недалеко віддаль ділила нас від дорогої могили. Вранці вибрались до Зінківців. Віднайшли хату, де вона жила і померла. Господиня, яка дивним збігом обставин називалась Марія Галицька, зі сльозами оповіла нам про її останні хвилини. Померла мати спокійно, з ім'ям батька й нашим на устах.

Разом із нею пішли ми на цвинтар. Там знайшли скромну могилу з хрестом, а на ній напис — Катерина Рубчакова, померла 22 листопада 1919 р. Ми вклякнули. Не могли молитись, ані плакати, так сильно жаль здавив горло. Ось тут спочила вона — далеко від нас...

Ми думали перевезти її, але не вдалось. Коли повернулись до Львова, заходами акторів відправилась у Преображенській церкві панахида. Співали злучені хори й закінчили не „Вічною пам'яттю“, а фінальним хором із п'єси „Хата за селом“:

Тут вічним сном лежить сестра кохана
Молімся, браття, в жалості німій,
Хай дух її полине в край незнаний,
А Бог їй дасть блаженний упокій...

Наші читачки-залишенці хвилюються, що їх передплати на „Наше Життя“ вичерпуються. Не забудьте їм їх відновити. Хто черговий?

Козацька гостина

Цікаво й широко жилося у гетьманській державі! Козацька старшина міцно засіла по полкових городах, що зростали в силу. Набувало достатку міщанство, новим поселенням тілилось селянство. Лівобережжя вкрилось сіткою нових поселень.

Старшинські роди творили нову верству української шляхти. Це оті Сулими, Миклашевські, Забіли, що визначились у війнах гетьмана Хмельницького і зайняли визначні військові пости. Вони й надалі були тісно звязані з гетьманським двором, як урядовими, так і товарицькими звязками.

У роді Забілів збереглося кілька листів, із часу гетьманування Івана Мазепи. Одержав їх Іван Іванович Забіла, заможний землевласник того часу. Він був сином Івана Петровича Забіли, ген. обозного з часів Б. Хмельницького.

Іван Іванович уряду не займав, а як любимий син свого батька був у його завіщанні щедро наділений маєтками й адміністрацією того майна займався. Окрім двору в Батурині й Коропі він володів кількома селами, мав ряд млинів над рікою Ретою та свій млиновар. У 1876 р. він одружився з Ганною, дочкою ген. обозного Василя Борковського, на що гетьман — за тодішнім звичаєм — дав свою згоду.

Гетьманська канцелярія була у діловому листуванні з Іваном Забілою. Як землевласник, він мусів удержувати часово військо (компанійські полки) у своїх маєтках та й інші вязали їх ділові справи. Та з-поміж тих листів, що вичи-

слювали І. Забілі його зобов'язання, вдалось виїняти кілька особистих інформацій і подяк, що надзвичайно влучно характеризують побут тієї доби.

Ось лист Івана Черниша, господаря Батуринського замку, що потверджує Забілі одержання „мартового пива“, напевне свіжо звареного, яким славився його пивовар.

Мосць пане Заб'їла, мой велце мосць пане і благод'їтелю. Изволилесь вм. мосць пан через умисльного свого обослати пивом мартовим яснотельможного доброд'їя, его милости, пана гетмана и самую велможную, еи милость, доброд'їюку, которого за донесенемь моим принято бочокъ три до пивницъ велможного доброд'їя, а четвертую до самой пивницъ отдадем; зъ которого обесланья вдяченъ естъ велце яснотельможный доброд'їя панъ гетман и рейментарською ласкою и респектом приоб'їцуетъ вм мосць пану нагорожати. Тое вм мосць пану вс'їх благъ желаючій прїятель и поволній слуга Иванъ Чернишь, господарь замку батуринского.

Зъ замку б. 1701, марта 29 дня.

Як бачимо, чемностеві взаємини між маєтком Забілів і гетьманським замком удержувались у формі подарунків, якими заможний землевласник старався себе пригадати. Та ці взаємини не обмежувались лиш до того. Хоч Іван Забіла й не займав ніякого уряду, проте він був посвоячений із старшинськими родами в околиці, а й через тестя мав також впливи на гетьманським дворі. Тому не може

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Найщиріші побажання Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року, пересилаю своїм приятелям і знайомим в Ленсінг, Джексон, Каламазу, Дітроїті, Міш. та Філадельфії Па. Управі і членам Окружної Ради СУА в Дітроїті, Голові СУА і членкам Головної Управи Союзу Українок Америки. Редакційній Колегії Нашого Життя найщиріші побажання дальшого розвитку цього прекрасного журналу для добра української жінки і на славу країні.

АННА НАКОНЕЧНА

Іст Ленсінг, Міш.

нікого дивувати, що одним із листів його тестя заповідає йому гетьманську візиту.

Пане Иване. Любо то вже суть вь вась вь Коропѣ назначеніе господи для приѣзду ясновельможного пана гетмана, еднакъ прошу вашей милости, абы были яко певніе, так і всіом вигодніе; особливе его милости пану писару і его милости пану хорунжему енералнимъ абы господы просторіе, бо кдись они будут обидва зь своїми паніями. Его милость пань судія енералный сам тилко приѣде, которому абы также была господа; тіѣ избы своѣ на гори стоячіе розкажи добре випатрати, жебы были тепли, бо кгдаж теперь буде ясновельможный къ намъ и вь тихъ свѣтлицях буде стояти; мнѣ також неподалецѣ знайди господу; а о що колвекъ просивъ вь мене, не фрасуйся, тое все я самъ привезу и буде все гараздъ. Що все до ознаймене подавши, жадаю пильно, абыся тое все стало, бы и нас люди не обмовили. Зачимъ Господу Богу вась поручаю.

Зь Батурина, 18. генваря, року 1698. Вашъ ласкавий Василий Борковскій.

Заповіджена цим листом візита гетьмана та його найближчих ви-магала видно ще дальших пояс-нень.

Пане Забѣла. Завтрашнего дня сподѣвайтесь велможного добро-дѣя, его милости, пана гетмана изь самою панею, для которых ихъ милостей наготуй верхнѣе свитли-

цѣ, одну для пана, другую для са-моѣ панеѣ, и постарайся Ваша ми-лость, жебы всѣм старшинамъ ене-ральнимъ господи слушніе были наготовани, не вважаючи ни на кого; и мнѣ господу колибъ близо гдѣ вась, щобъ мнѣ недалеко ходити. О напитокъ, особливе о медь добрый, постарайся, хочъ вибравше где у корчмѣ доброго меду. Сам близко о прѣздѣ пан-скомъ дочувшися, сь паном Васи-лемъ виѣдте сподкати, учинивши слушний порадокъ. Рыбы осетрини и бѣлужини по пять штукъ по-силаю, ковьяру полдѣжечкѣ, вина барильце. Не все мнѣ виразити; самъ старайтеся, що потребно для такоѣ особы. При том застаю ва-шей милости жичливим отцем.

Василий Борковскій,
обозный енералний

У дбанні про подробиці, у вка-зівках видно, яку вагу привязува-ли всі до цієї гостини. Зимовою порою треба було подбати про те, щоб світлиці були отоплені, а що їх у господі пана Забіли для всіх не вистачало, мабуть, розміщували гостей по кращих домах містечка. Харчевими припасами дім земле-власника був багатий, але з Бату-рина треба було дослати те, чого в Коропі бракувало: риби, кавья-ру і вина. Та найбільш знаменна фраза, якою пан генеральний о-бозний повчає свого зятя у пер-шому листі. „Щоб нас люди не об-мовили“, пригадує він, прадав-ньою пересторогою кожної укра-їнської хати, що готується прий-мати гостей. Чимсь рідним війнуло від тієї вказівки, дарма, ро вона написана 260 літ тому. л. б.

У змаганні самодіяльності Пластовий Гурток „Калина“ в Ньюарку випрацю-вав стрій шляхтянки з часів Мазепи. На світліпні п-на Ульяна Станько у тому строю.

In the contest of old time fashions the Plast circle "Kalyna" in Newark, N. J., copied a young girl's dress of the Mazepa period. Miss Ulana Stan'ko is modeling.

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЗВ'ЯЗОК ПОМІЖ ЖІНОЦТВОМ

З приємністю висилаю вже сьому передплату за журнал Наше Життя, який є цікавий і різноманітний своїм змістом. Дуже цікаві звіти з діяль-ности наших визначних жінок, на всіх ділянках нашого суспільного й полі-тичного життя. Журнал Наше Життя заслуговує на те, щоб кожна українка його передплачувала та щоб він став зв'язковим усього українського жі-ноцтва поза межами України.

Також висилаю однорічну передпла-ту на Наше Життя для якоїсь самітної бабусі в Європі.

Г. Х. Ш., Бінгемтон, Н. Й.

Просим Тебе, Царю, просимо всі нині
Даруй долю, верни волю нашій Неньці-Україні...

З нагоди Різдва Христового й Нового Року
бажаємо всім членкам 42 Відділу США у Філадельфії
кріпкого здоров'я і щастя в родинному і організацій-
ційному кружку.

За Управу 42 Відділу США:

Євгенія Задорожна, рек. секр.   Марія Пашук, голова
Анна Качмарчик, кор. секр.   Анна Мицишин, містоголовка
Пелагія Малиновська, касієрка
Анна Сивуляк, орг. реф.

На виховні теми

Віра Драч

РЕЖИМ У РОДИНІ

Одним із могутніх і неодмінних засобів виховання дітей є організованість життя в родині — режим, порядок побуту, свого роду правила поведінки. Цього режиму мусять обов'язково дотримуватися всі члени родини, починаючи від найменшої (може й одно-півторарічної) дитини, й кінчаючи батьком, матір'ю та дідусем і бабусею, коли такі є.

Звичайно, такі правила не можуть бути однакові для малесенької дитини й дорослої людини, але не можуть бути й цілком різними — індивідуальними для кожної особи в родині. Починаючи з найпростіших, їх треба ускладнювати з ростом дітей і, навпаки, поступово спрощувати для людей похилого віку.

Але ж є вимоги й спільні, однакові для всіх у родині й їх мусять виконувати й діти й дорослі. Перші — для набуття необхідних у житті навичок, другі — для прикладу дітям, а всі разом — для зручності, вигоди й спокою в хаті.

Далі я спробую з'ясувати це прикладами, а тепер хочу підкреслити, що режим життя не може бути однаковий для всіх родин. Кожній родині вільно жити по-своєму, залежно від умов. Тут треба приймати до уваги склад родини, години праці батьків (відсутність дома), вік дітей, віддаль від школи, засоби пересування; знайомства, товаришів дітей, навіть мешкання й садибу.

Не можна застосовувати певний режим раз назавжди, його необхідно міняти, вірніше, поновлювати, але ж поступово, непомітно; не можна, скажімо, щомісяця чи щопівроку відмінити все, що було раніше, й заводити зовсім нове. Всі галузі режиму треба вводити обдуманно, скажемо, цілеспрямовано, пам'ятаючи, що всі вони — чинники виховання дітей, обов'язкові до виконання.

Ми знаємо, що „чистота — запора здоров'я“, тому привчаймо

дітей з самого малечку до чистоти, охайності — вщеплюймо їм на все життя гігієнічні навички. Всі діти, без винятку, мають вставати з ліжка, зараз же вмиватися й очистити зуби (маленьким треба допомогти), перед їжею, кожного разу, неодмінно мають добре, з милом, помити руки. За цим треба стежити, може й протягом років, поки це не ввійде в звичку. Тато й мама неодмінно мусять теж виконувати ці правила.

Надзвичайно важливо, щоб діти лягали спати й вставали в певний, щодня один і той же час. Тут уже мають бути різні години: найраніше лягають немовлята й діти до 3—4 років. На годину пізніше — діти до 10—12 років, і ще пізніше старші. Але кожне з них мусять знати свою годину, коли беззаперечно мусять бути в ліжку за всяких обставин.

Зовсім неприпустиме явище, що в деяких родинах діти їдять, коли хто захотів і що захотів. Повинні бути певні години, коли вся без винятку родина сідає за стіл, кожен на своє постійне місце й спокійно їсть, а не йде з мискою чи склянкою до телевізора, чи за столом їсть і одночасно читає — син книжку, тато газету.

Всіх дітей треба з малечку навчати поводитися за столом, користуватися вилкою й ножом, не бруднити біля себе. Тут не можна пропускати без уваги жадного порушення. Спокійне, але рішуче ваше: „Як ти сидиш?“, „Як ти тримаєш вилку?“ — заставить дитину робити так як слід. Дуже важливо вимагати і то неодмінно щоразу, щоб дитина з'їла все, що покладено їй на тарілку, й не залишала хліба. Тоді в дальшому не буде клопоту, що дитина не має апетиту та не любить того чи іншого. Звичайно, необхідно давати „порцію“, починаючи з найменшої, порцію дитині кожного віку. Безумовно, й тато чи хтось з дорослих не повинен ніколи го-

ворити: „Мені це не смакує — я не буду цього їсти“, чи: „Я цього не доїм — не можу“, бо перед ним діти.

Дитина кожного віку мусять знати, що всі речі в хаті мають своє місце, й тому неодмінно має після гри покласти свої забавки туди, де вони мають бути, також книжки, а роздягнувшись повісити одягу на її місце. Цього треба вимагати завжди, а не інколи тільки, а то мама й сама прибере.

Не менш важливе значення має розподіл часу для дітей і місця, коли, скільки часу й де вони можуть бавитися, гуляти, читати, виконувати шкільні завдання, сидіти біля телевізора.

Треба пам'ятати, що в справі виховання немає дрібниць — тому то на всяку дрібницю необхідно звертати увагу й ніколи не допускати найменшого порушення. Батьки мають змагати до того, щоб їхні діти здобули найбільше корисних навичок, так нехай же вони (діти) постійно вправляються в корисних вчинках, а не набувають досвіду порушення родинного режиму, досвіду непослуху.

Дуже часто доводиться чути від матерів, а то й батьків: „Що я маю робити? Дитина не слухає!“ А це є ознака того, що батьки в очах дитини не мають авторитету.

Щоб добути авторитет у дітей, батьки часто обирають невірний, а то й шкідливий шлях до нього. Вони зловживають ласкою, захопленням, нагородами чи просто підкупам („Як будеш чемний, слухняний та добре вчитимешся, я куплю тобі ровер чи годинник“), карами, надмірною суворістю, чи навпаки, надмірною дружбою з дітьми — панібратством.

Все це, крім підкупу й покарань, мусять мати свою міру, свій час і обставини. Саме ж головне — бездоганна поведінка й спосіб життя самих батьків, виконання ними самими домашнього режиму та тон, яким розмовляють із дітьми.

Вже до першої дитини, коли їй ще тільки півтора-два роки треба звертатися в справі режиму тоном спокійного, привітного, але рішучого розпорядження. Це розпорядження має бути розумним, посильним для дитини, не заперечувати вашого попереднього чи розпорядження (хоч може й не вірно-

Із багатой збірки взорів

У жовневому числі Н. Ж. обгортка прикрашена взором із Київщини. Він походить із збірки Людмили Демиденко, що відома вже зі свого випуску „Українські взори Чернігівщини“. А тією таблицею почалась серія взорів із Київщини, що її будемо продовжувати у найближчому часі.

Щоб устійнити умовини нашої співпраці, пані Людмила Демиденко приїхала до Філяделфії. З деякими з нас вона вже була знайома. Адже вона є членкою управи 47 Відділу США у Рочестері і тут проявила вже свій хист культурної працівниці. А тепер відкрила свою багату збірку взорів для читачок Нашого Життя.

Скоро й живо нав'язалась розмова. Почалось воно від узорів та цього її замилювання. Як до того дійшло?

— Ще будучи студенткою Будівельного Інституту, — розказує пані Людмила — я працювала в музеях Києва. Це й показало мені багаті тамошні збірки узорів. Пізніше, коли я працювала з проф. Юрченком у ділянці української нар. архітектури, я пізнала цю галузь народньої творчости. Це все спрямувало мій погляд на народню орнаментику і я почала її вивчати, збираючи рівночасно взори. І так дійшла я до тієї збірки, що з неї черпаю тепер.

Справді можна подивляти! Взори прекрасно упорядковані, чітко

го на той час) другого з батьків. До такого тону дитина швидко звикає й охоче виконує розпорядження. А з молодшими дітьми буде вже легше, бо є добрий приклад старшої.

Не можна тільки допускати батьківських окриків, роздратування, злоби. А вже каригідне явище, коли один з батьків дає розпорядження дитині, а другий — тут же відміняє його, бо мати, а то й батько добріша чи добріший. Тільки при однаковому тоні вимог і матері й батька, постійних, послідовних і обов'язкових до виконання успіх виховання найдорожчих нам істот — наших дітей — буде забезпечений.

перерисовані. Вправною рукою інженера закреслені окремі стіби. Із званням архітекта сполучила пані Людмила запал дослідниці.

Та архітектура нас теж цікавить. Пані Людмила розказує, як, покинувши Інститут у 1939 р., працювала спершу помішником архітекта, а потім архітектом у Києві. Співпрацювала при будові театру для дітей, фонтанни у парку, а потім — бомбосховищ. Та цю її фахову працю перервала війна.

— А під час війни довелось багато дечого робити! — Пані Людмила перечислює свої „фахи“, що виявляють її велику всесторонність. Праця при залізниці ще могла мати щось спільного з її званням. Також не дивуємось тому, що вона — знаючи добре німецьку мову — працювала перекладачем. Чи можна б підозрівати, що вона зуміє повести трикотарську робітню?

— В Америці я навіть працювала токарем по металу, — сміється пані Людмила. — А згодом таки повернулась до архітектури. Спершу була старшим рисівником, потім асистенткою архітекта, а тепер уже здала іспит і працюю архітектором у міській управі Рочестеру у відділі шкіл. Адже шкільництво в Америці розбудовується...

Пані Людмила розказує дещо зі своїх мандрівок по школах і шкільних будовах. Яка це відповідальна праця! Запитуюмо про найцікавіші моменти з неї.

— Найбільше цікавить мене уклад будинку. Його план, обчислення розмірів, деталі. Цікаві також технічні розрахунки, а потім нагляд над будовою. Поволі постає з плану мурований твір.

Але найбільше задоволення має пані Людмила з проекту церкви. Вже декілька довелось їй виконати і треба сказати, що при цьому вона завжди відживає. Вглибитись у стилі давніх віків і знайти найбільш величню форму для сьогодинського часу — о, це велике задоволення! Але тепер вона задумала щось зовсім нового! А саме — проект хати у гуцульському стилі, виконаної модерними засобами.

Людмила Демиденко

Mrs. Ludmila Demydenko, collector of Ukrainian embroidery designs which we started to print in Our Life

Також манить її такий же проект хати з Полтавщини. От було б цікаво вибудувати таке диво!

А до того відповідне внутрішнє устаткування! Про це також мріє пані Людмила. Бож вона хоче своїм донечкам передати свій смак і замилювання до рідного орнаменту. А вони обі (Аллі 12 й Олі 7 років) виказують різні здібності й напевне підуть слідами своєї матері. Тепер у них велике горе, бо недавно тому помер їх дідунь. Пані Людмила розказує про останні дні свого батька Світозара Драгоманова, що з ним редакція Нашого Життя була в живому листуванні. Сподівались, що він напише спогад про свою матір Людмилу Драгоманову, одну з перших подвижниць жіночого руху на Наддніпрянщині. Та вже не встиг цього зробити, а переслав нам тільки її світлинку.

Зате розпочинаємо співпрацю з його дочкою. Напевне втішить вона читачок Нашого Життя своїм знанням народнього орнаменту та мало відомими його проявами. А взори ці, зібрані у збірці, збагатять стан наших видань про народне мистецтво.

Л. БУРА

**ВСТУПАЙТЕ
В ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ
СФУЖО!**

З останніх літ

(Пам'яті Ольги Опанасівни Петлюри)

Перебіг життя Ольги Опанасівни Петлюри загально відомий. Батьки її померли дуже рано, коли вона була ще малою дитиною. Виховувала її бабуня і про цей час Ольга Опанасівна зберегла найкращі й теплі спомини. Тяжка недуга шкарлатини вже після народження донечки Лесі, залишила Ольгу Опанасівну напів глухою. А після трагедії 1926 р. і смерті Лесі, вона зовсім втратила слух. Ясно, що це сильно впливало на її нервову систему, але вона терпеливо зносила це, багато читала, цікавилась усім, що діється в світі, а особливо тим, що на Україні.

А при тому все її життя після 1917 р. проходило під загрозою. Приходилось разом із дитиною постійно міняти місце замешкання. Навіть в останніх роках вона діставала листи з погрозами.

У 1946 р. на мое запрошення Ольга Опанасівна переїхала до мене в Бессанкур. Вісім років прожила вона в мене, як дорога гостя. Та в 1954 р. перенеслась вона до Парижа. Її здоров'я підупало, а в мене було зимне помешкання. Генерал Удовиченко відступив їй своє помешкання, в якому було центральне ogrівання. Та й хатньої роботи вона вже не могла виконувати, отже пані Сорока погодилась їй допомагати. Ольга Опанасівна звикла до неї й сумувала, коли пані Сорока виїхала разом із своєю родиною до Канади.

З переїздом до Парижа моя дружба з Ольгою Опанасівною не перервалась. Я приїздила раз на тиждень до неї і ми проводили разом кілька годин. В Ольги Опанасівної було велике листування, бо вона одержувала листи з цілого світу. Спочатку сама відповідала всім, але коли її руки почали дрижати, прохала, щоб допомогти їй відписувати. І от ми разом переглядали пошту, вона ділилась зі мною своїми переживаннями. Часто думала про смерть і бажала її. Я старалась її підбадьорювати, як могла.

Після пані Сороки була коло Ольги Опанасівни дуже мила й добра пані Сапрун. На жаль, перебу-

ла тільки одну зиму й мусіла виїхати до Австрії. Потім довго не могли знайти нікого. А треба вже було такої людини, що погодилась би й ночувати, бо Ольга Опанасівна щораз більше слабла і потребувала догляду також уночі. Була тим часом Настя, що залишила по

Ольга Опанасівна Петлюра
Olga Petlura, widow of the Commander-in-chief of the Ukrainian Army (1918-1920), passed away in Paris at the age of 74.

собі неприємний спогад. Та хвалити Богові в той час заснувався комітет, що став опікуватись дорогою хворою. Його головою був генерал Удовиченко, а всю роботу несли панове Плевако, Бацуца. Отже й п. Бацуца їздив у різні кінці Франції, щоб когось для догляду підшукати. Врешті знайшов п-ню Дозю Ховткович і то у щасливу хвилину. Пані Дозя перебувала вісім років на засланні за Байкалом і бачила багато горя і біди. А тепер вона полюбила Ольгу Опанасівну і прив'язалась до неї, як дочка до матері. День і ніч незмінно доглядала її.

Комітет дбав у цілому про всі потреби Ольги Опанасівни, а також улітку влаштовував її на селі, щоб вона подихала добрим повітрям. Цього року привезли її до мене на літні місяці. Я віддала їй

свою велику їдальню, бо з неї можна було Ольгу Опанасівну ввозити просто на кріслі в сад. А вона вже була зовсім немічна. Її права рука була зовсім спараліжована, до того вона лиш із трудом вимовляла кілька слів, писати ж зовсім не могла. Отже догляд вимагав великої уваги. І я подивлялась, як пані Дозя дбайливо ходила коло неї. Їжу готувала якнайсмачнішу і держала її в абсолютній чистоті. З теплою усмішкою схилялась коло неї, як коло рідної. Щасливо Господь нам її післав!

Дня 24. липня, в день св. Ольги, ми запросили гостей. Зійшлося 10 осіб — усе давні приятелі. Ольга Опанасівна на кріслі сиділа за окремим столиком із двома гостями. З виразу обличчя видно було, що вона задоволена. Не думали ми тоді, що це буде останнє її свято!

В останні дні вересня її перевезено до Парижа. В Бессанкурі вона себе краще почувала, в відкриті двері цілий час бачила сад і дихала добрим повітрям. Та вже похолоділо й ми боялись її тут перестудити. У Парижі вона знов засумувала й показувала рухами, що їй уже недовго жити.

Останні п'ять днів були тяжкі для неї, бо їй важко було віддихати. Дня 23. листопада вона зранку заспокоїлась і прийняла Св. Причастя від о. Вишневського і зараз після того спокійно відійшла у вічність. Пані Дозя закрила їй очі. Дня 27. листопада прибув із Америки Архиепископ Мстислав, небіж Гол. Отамана. Ще встиг побачити покійну, а після того домовину закрито.

Похорон був величавий, гідний дружини Гол. Отамана. Не тільки домовина утопала в квітах, але й уся церква була ними заповнена. Людей було дуже багато. На цвинтарі домовину опустили в гробовець, де вже на неї давно чекали її чоловік і донечка. Врешті об'єднала їх французька земля, нехай буде легкого їм!

А я втратила доброго, чесного друга. Завжди мила, добра усмішка освітлювала її обличчя, а біле, гарне волосся немов ореолом о-

Міжнародня Жіноча Виставка

Виставка, яка тривала від 2. до 8. листопада, вже поза нами. Можемо зреасумувати нашу працю й об'єктивно оцінити наші успіхи й невдачі.

Говорячи про успіхи — ми їх мали. Наші два кіоски під оглядом мистецьким, як і комерційним презентувались гарно і, як щороку, притягали увагу глядачів. Кіоск продажі мав багато кераміки, зате дещо мало вишивок і дереворізьби. Головна стіна, прикрашена гербом Мазепи, викликувала багато коментарів, особливо між українцями, бо інші глядачі мабуть не звертали на те уваги. Другий кіоск, присвячений виключно Мазепинським роковинам, був прикрашений картинами жінок-мисткинь, а серед них посередині пишався на п'єдесталі бюст Мазепи роботи С. Литвиненка.

Кульмінаційною точкою виставки була українська програма у суботу, дня 7. листопада. Її відкрила голова виставового комітету п-ні Іванна Бенцаль, яка також коронувала українську королеву краси Наталію Глобу, що вже була вибрана на балі мистців. Сама королева у білій сукні з синьою лентою, була дійсно зразком молодості й чару. Її подруги Галина Качмарська і Ганна Райнерович одягли стрій шляхтянок із часів Мазепи, третя, Дзвінка Соляк, пишався у народній ноші.

У програмі виступив хор Пласту під проводом Богдана Ковалюка й дві танцювальні групи, якими проводили Оксана Вікул і Олена Оприско. Всі точки були виведені дуже дбайливо, за що публіка дякувала рясними оплесками. Програмою керувала п-ні Анастасія Бродин. Як звичайно, у вівторок (День Виборів), відбулась дитяча програма, в якій брали участь діти різних національних груп, а між

кружало її голову. Ніколи не чула я від неї нарікання чи невдоволення. До всіх вона ставилась із любов'ю й виrozumінням. Та розстались ми не надовго. На квітах, що я поклала їй на домовину було написано „Au revoir, douce amie“

Єлисавета Прокопович

ними й українська. Дитячою програмою і показом народньої ноші, що відбувався щодня по полудні, займалась п-ні Марія Головей, яка дбала про те й попередніми роками.

Перед програмою в суботу, відбулось у вітальні внизу прийняття, на яке були запрошені представники наших церков, організацій і поодинокі особи. Прийняття, хоч скромне, але елегантне, мало родинний характер. Господарській комісії, що її очолювала п-ні Анна Колтон, належить признання. Пані, які цілий день опікувались кіоском і дбали, щоб усе було свіже печиво і порядок, заслужили собі також на подяку.

Минулими роками наш Комітет видавав журнал з інформаційними статтями про Україну і її нарід. Цього року ми обмежились лиш до лютючки в англ. мові, інформуючи загально про змагання українського народу до свободи й коротку згадку про роковини Мазепи.

На кінець треба сказати, що українське громадянство, помимо дощової погоди, явилось масово в суботу на українську програму і тому можемо сміло твердити, що наша виставка увінчалась успіхом.
М. Д.

Із показу ноші на Міжнар. Жіночій Виставці у Нью Йорку:

Зліва на право: п-ні Капла в югославському, п-ні Анна Кушнір в історичному українському, п-ні Еспінола в мексиканському й п-ні Серіл у філіпінському вбранні.

Costumes of foreign lands were shown at the Women's International Exposition in New York. Displaying them are (left to right) Helen Kapla in Yugoslavian creation, Anne Kushner in Ukrainian historical costume, Aida Espino in a Mexican and Pruna Seril in a Filipino costume.

Комплет „Громадянки“ (7 чинсел) коштує 1 дол.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Щирі побажання з нагоди Різдва Христового й Нового Року

складає

Головній Управі СУА, Округним Радам СУА та членству

Союзу Українок Америки

ОКРУЖНА РАДА СУА

у Філадельфії

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД є підвалиною праці УККА.

Не забудьте чимскоріше вислати свій Національний Даток за 1958 р. на адресу:

302 West 13th Street, New York 14, N. Y.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, Inc.

ШУКАЄМО МОЛОДОГО ТАЛАНТУ!

Закінчується 1959 р. Чи подумали Ви над тим, хто в цьому році проявив себе з-поміж молодого нашого жіноцтва? Розгляньтесь поміж тими, що дали мистецькі осяги, що успішно увійшли у професійне чи громадське життя! Хочемо відзначити їх талант, їх життєву силу і тверду настанову. Висувайте кандидаток!

НА ТЕРЕНІ США

У найближчому часі Відділи зголо-сили такі імпрези:

- 6. грудня — Літературний Вечір у Ньюарку — 28 Відділ США.
- 13. грудня — Андріївський вечір у Філадельфії — 10 Відділ США
- 26. грудня — Вечір Фолкльору і Нар. Ноші у Філадельфії — 43 Відділ США.
- 30. січня — Вечерниці Молоді у Нью Йорку — 64 Відділ США
- 30. січня — Вишивані Вечерниці у Дітроїті — 63 Відділ США
- 7. лютого — Вишивані Вечерниці у Філадельфії — 43 Відділ США
- 20. лютого — Вишивані Вечерниці у Нью Йорку — Відділи США.

ОДЯГ ДЛЯ ШКІЛЬНОЇ ДІТВОРИ

Щораз більше відділів звітує нам про висилу уживаного одягу до Польщі і Югославії. Із листів, що приходять звітля, вносимо, що найбільш необхідне тепер вбрання і взуття для шкільної дітвори. Тому збираючи одяг, треба класти натиск на те, щоб такого вбрання було якнайбільше.

Із відповідей на вислані пакки треба пильно винотувати те, що принесло користь. Це придасться нам при висилці дальших пакунків.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу бл. п. Розалії Сидорик, невіджалуваної голови 22 Відділу США в Шикаго, складає 5 дол. на фонд „Мати й Дитина“

Марія Голуб

Замість квітів на могилу нашої незабутньої голови 22 Відділу США в Шикаго бл. п. Розалії з Галізів Сидорик складає 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Марія Куріца

ГОСТІ У ЦЕНТРАЛІ

Недавно тому прибула до Філадельфії письменниця Оксана Керч, авторка повістєвого нарису „Вулька“, що друкується в нашому журналі. Враз із своїм чоловіком Володимиром Кулішем відвідала Дім США, де з радістю зустріли її членки Ред. Колегії і Гол. Управи. Письменниця поділилась враженнями з подорожі і розказала про свої пляни.

З НАГОДИ ІМЕНИН

З нагоди іменин п. Романа Висоцького складає 5 дол. для дітей у Куфштайні

інж. Володимир Білинський

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІ
ДО ДИТЯЧОЇ СТОРІНКИ

Мені найбільше залежить на розділі „Нашим малятам“, бо я, як вчителька, читаю учням оповідання, а вони найбільше захоплюються нарисами Н. Наркевич. Деякі з них, як „Хитре каченя“ або про песика прийшлося кілька разів читати! Це їм подобалось і воно вчить дітей умінню слухати, чого так бракує нашим дітям.

Л. Михайлів
Мелбурн, Австралія

У змагу за Наше Життя

Наш заклик у попередньому числі знайшов відгук. Наспіли листи з запитами і зголошеннями. Тому пригадаємо ще раз, що саме тепер, у святочному часі можете зробити приятельці подарунок у формі передплати Нашого Життя. Можете також зробити добре діло, жертвуючи передплату для залишенки у Німеччині чи Австрії.

Розпочинаємо змаг за передплати Нашого Життя. Коли придбаєте п'ять нових читачок і пришлете річну передплату, тоді адміністрація журналу признає Вам даром однорічну передплату, або пришле книжки вартости п'ять дол. із видань США.

Нових передплатниць придбали від 1. листопада до 12. грудня:

п-ні д-р Євгена Єржківська, голова 68 Відділу США в Сиракузах	11	передпл.
п-ні Кекилія Гардецька, пресова реф. Гол. Управи, Філадельфія	9	„
п-ні Марія Данилів, культ. осв. реф. 43 Відділу США, Філадельфія	4	„
п-ні Людмила Волянська, секр. 57 Відділу США в Ютиці	2	„
п-ні Валентина Ермоленко, секр. 16 Відділу США в Міннеаполісі	1	„
п-ні Олена Горбачевська, Янгставн	1	„
Хто черговий?		

С Ф У Ж О

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Одинадцятий рік видання

Число одинадцять

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Тими радісними словами, що ними від віків вітає себе український нарід на всіх наших землях у день Рождества Христового, вітаємо Вас — Централі жіночих організацій. **Христос Родився**, щоб спасти нас від темряви і в його словах бачимо наше майбутнє.

А тому шлемо найкращі побажання з нагоди Нового 1960 Року! Нехай би справдилися у ньому наші надії й наблизили нас до нашої спільної мети!

Олена Залізник, голова

Олена Лотоцька
Марія Квітковська
містоголови в ЗДА

Ніна Коваленко
містоголова в Європі

Стефанія Савчук
д-р Стефанія Потоцька
містоголови в Канаді

Ольга Горачук
містоголова в Півд. Америці

З Новим Роком

Стоїмо напередодні Нового Року і радісних Свят Різдва Христового. Це свята, до яких західний, християнський світ давно пригтовляється і нетерпеливо дожидає, щоб зустріти їх урочисто в крузі рідні, приятелів, знайомих. Ще задовго до свят із радієвих і телевізійних голосників лунають колядки; миготять світляними прикрасами ялинки; скуповують святочні дарунки не лиш для дітей.

І в такий час мимоволі думка лине туди, де колись і ми стрічали радісні свята, де залишили наших рідних або їх дорогі могилки. Бо колись і в нас, на наших рідних землях, в Україні, святкували цілий цикл Різдвяних свят, повних урочистих, релігійних відправ та традиційних народніх звичаїв, що сягали своїм корінням у сизу давнину й особливо радісно зберігались. Тепер насилля топче святість тих обрядів, тих звичаїв, ранить серця, — але наруга не має сили заглушити, видерти з душі великої пошани й привязання до віри батьків і до тих первнів української

духовости, що впродовж тисячеліть творили багату українську культуру та формували глибоку і стійку мораль українського народу.

Великий вклад у творення української культури дала жінка впродовж віків. І тепер, хоч не має змоги на рідних землях виявити своїх релігійно-національних почувань, обстояти свою думку, то своєю гідною поставою і своїм впливом на найближче оточення зберігає цінні надбання української духовости. Посилює почуття національної гордості й окремішности наших прямиць, помимо безоглядного тиску чужого московсько-більшевицького режиму.

Тому з тим більшою свідомістю своїх обовязків і почуттям національної відповідальности повинні виконувати своє завдання ті українки, яким припала доля — жити у вільному світі.

Особливо спадає цей обовязок на членство організацій, об'єднаних у СФУЖО. Погляньмо на минулий рік нашої діяльности. В

1959 р. праця СФУЖО була зосереджена головню на підготову Світового Конгресу Українського Жіноцтва, на вироблення опінії загалу жіноцтва й цілого громадянства, що Конгрес, безпосередній контакт жіночих організацій з усіх країн українського поселення не лиш доцільний і потрібний, а й можливий до переведення. Багато часу й зусилля вимагало зібрання й опрацювання всіх матеріялів. Тепер ця ділянка діяльности поза нами і як вислід: докладна перевірка й оцінка сил зорганізованого жіноцтва у вільному світі; одобрені й прийняті всіми учасницями Конгресу резолюції, що чекають на переведення їх у життя; ознайомлення з цілями Конгресу загалу громадянства і жіноцтва, що організаційно ще неохоплене, при допомозі преси. Його завершили заокеанські делегатки, відвідуючи більші осередки ЗДА й Канади.

Тож новий 1960 р. треба стрічати з твердою постановою виконати якнайбільше і якнайкраще з намічених завдань, зясованих у плянах праці наших Комісій — Організаційної, Культ.-Освітньої, Виховної, Зв'язків, Сусп. Опіки й Економічної.

Нехай праця української жінки у вільному світі буде піддержкою сестрам на рідних землях України і тим заперотореним на Сибір та інші простори примусового заслання. Нехай буде подякою за їх мужню поставу і запевненням та доказом, що нашим, як і їхнім найвищим ідеалом є вільна, незалежна українська держава, до якої здійснення треба всім спільно, послідовно прямиувати жертвенною, наполегливою працею.

З Різдвам Христовим, Новим Роком, з новим шастям — до праці!

Олена Залізник

ДВА РАЗИ ДАЄ, ХТО СКОРО
ДАЄ!

Літературний конкурс СФУЖО

Літературна нагорода, яку уфундувала Маруся Бек з нагоди Світового Конгресу Українського Жіноцтва, знайшла живий відгук. Наспіло кілька запитів і нарисів, хоч конкурс тільки що проголошено. До 31. березня — речення замкнення конкурсу — ще є часу доволі.

Пригадуємо ще раз умовини конкурсу:

Сюжетне оповідання або новеля довільного розміру, в осередку якої є цікава жіноча постать чи проблема.

Передбачені дві нагороди по 100 дол. за рівнорядні два твори, що будуть пізніше надруковані у журналах Жіночий Світ і Наше Життя.

Надіслані твори розгляне мистецьке журі у складі: Галина Журба, Наталя Лівницька-Холодна і д-р Богдан Романенчук.

Конкурсіві твори слід надсилати на адресу: **WFUWO, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.** з допискою „Для Комітету Літературної Нагороди“.

З об'їздки делегаток

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

10. жовтня ц. р. громадянство м. Рочестеру мало небувало нагоду побачити та почути гостей з-за океану. Зустріч влаштувала Окр. Рада СУА та місцевий Відділ Українського Золотого Хреста. Щасливо зложилося, що ця зустріч припала саме на навечер'я великого свята 6-го Відділу СУА, а саме його 25-ліття заснування. На це свято прибула п-ні президент СУА Олена Лотоцька, яку організаторки зустрічі запросили прийти і на цю зустріч-віче. Голова Окр. Ради п-ні Марія Крамарчук відкрила це віче, привітавши всіх присутніх, а в першу чергу п-ню Олену Лотоцьку, заокеанських гостей п-ню мгр. І. Пеленську та п-ню проф. Олександру Сулиму-Бойко. На голову президії п-ні Крамарчук попросила п-ню О. Лотоцьку, а до президії Гостей, голови Відділів СУА та Відділу УЗХ.

Першою забрала слово п-ні проф. О. Сулима-Бойко, виголошуючи реферат на тему: „Сучасна Україна і Хрущов“, зясований у попередньому числі. Реферат, виголошений із щирим почуттям протесту проти злodianня на Україні, проти хибного розуміння ідей і зазіхань Хрущова, викликав на присутніх глибоке враження. Виголошений чудовою українською мовою, перелітаний поезіями власного уладу, глибоко запав у серця присутніх, які вислухали його із запертим віддихом. Таких доповідачів не доводиться нам часто слухати.

Другий реферат на тему „Міжнародні зв'язки і Світова Федерація Україн-

ських Жіночих Організацій“ виголовила п-ні мгр. Ірина Пеленська, б. місто голова СФУЖО в Австралії, а тепер виховна референтка СФУЖО. Прелегентка докладно висвітлила шляхи, якими нам жінкам, приходить іти, щоб на міжнародньому форумі викликати зацікавлення українськими справами. Розказала про участь нашого жіноцтва у світових конгресах міжнародніх жіночих організацій та про питання, які ми, жінки поневоленої нації, стараємося просунути для розгляду і дискусії на цих конгресах.

Дальше прелегентка розказала про життя українців в Австралії, їхні організації, працю СУА в Австралії та відносини між українцями і Австралійським урядом. Все це речі для нас тут зовсім незнані і тому зацікавлення слухачів було дуже велике.

Після рефератів присутні ставили різні питання, на що прелегентки давали вичерпні відповіді. На вічу було присутніх ок. 100 осіб, переважала участь активного жіноцтва.

Треба відзначити, що ця імпреза була надзвичайно вдалою, цікавою, стояла на висоті свого завдання і організаторам її належить признання за її зорганізування. Доповідницям шире спасибі, що дали нам таку небудену нагоду вислухати такі цінні реферати. Того роду імпрези варто б влаштувати частіше, щоб ширші круги громадянства могли побачити та почути наших визначних жінок-діячів, а разом із тим побачити цю величезну роботу, яку виконують наші жіночі організації. М. Приймак

З'їзд ЛУКЖ САСКАТУНСЬКОЇ
ЕПАРХІЇ

Дня 24.—25. жовтня відбувся 9 З'їзд ЛУКЖ у Саскатуні при участі 70 осіб. З'їзд відкрила голова Епарх. Управи п-ні Катерина Гнатюк. Промовляли духовні опікуни ЛУКЖ о. Корба й о. Івашко, а звіт про участь ЛУКЖ у Світовому Конгресі Укр. Жіноцтва зложила голова Домін. Управи п-ні д-р Стефанія Потоцька.

Слідували звіти Епарх. Управи й 10 Відділів. Письмові звіти наспіли від інших десяти Відділів, що через непогоду не могли вислати делегаток.

У дискусії виринула потреба організаційної референтки, що відбувала б поїздки і тим самим удержувала контакт із Відділами. Відділи розкинуті по великих просторах і тому важко є цей контакт скріпити. Дальше заторкнуто потребу рідних шкіл і святкування Дня ЛУКЖ.

До Епарх. Управи увійшли: п-ні К. Гнатюк, голова, п-ні М. Воробець, місто голова, п-ні Ю. Саганська, рек. секретарка. Референтками стали — п-ні А. Жук культ. освітньою, п-ні М. Гнатюк — сусп. опіки, п-ні А. Бабій хроніки, п-ні А. Іванюк, пресовою. До контр. комісії увійшли пп. К. Замулинська, Ф. Бабін і А. Стахів.

ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕДСТАВНИЦЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК АРГЕНТИНИ

Дня 30. жовтня прибула до Філадельфії б. культ. освітня референтка Союзу Українок Аргентини п-ні Слава Ласовська з чоловіком. Управа СФУЖО вислухала її короткого звітання про працю нашого жіноцтва в Аргентині, що охопило окрім СУА також інші жіночі гурти. До цього вичерпного звіту присутні ще ставили запити і завваги. Розгорнулась жива виміна думок, що торкалась головно праці дитячого клубу.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.

Пані Люся Карабіневич з Рочестер, Н. Й., переслала збірку на Пресовий Фонд Нашого Життя, на яку зложили: п. Карабіневич 10.00; По 1.00: С. Онуфрик, Я. Зелез, Галія Білий, М. Шавяк, Ст. Щуровська, Яр. Погорецький, В. Гоцуляк, Пітер Волке, Мих. Бабій. Разом 19.00. Шире спасибі.

ВИРІВНЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

НАШЕ ЖИТТЯ — ГРУДЕНЬ, 1959

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

They Heard the Angels Sing

Around us the Christmas boom is in full swing. The festively-lighted streets, the crowded stores and street cars, the terrific speed everywhere: we see it, and hear it coming.

Do we feel it the same way? The expectance of the great event — the Birth of the Holy Child — is somehow overwhelmed by the noise of all these preparations. We are thinking more of nice Christmas gifts for our beloved ones than of precious old customs connected with this, the most momentous holiday on earth.

Forever the old customs glow in our memory. They are small, sometimes almost insignificant threads, gleaming here and there in the Christmas pattern, with a special meaning, based on old traditions.

Some object that in modern times you cannot preserve all old customs, born in another world. You try to simplify life. Finally you rid the rich, spiritual event of all its many joyous features which united families and peoples on this occasion.

Like a multiple-colored mosaic are these lovely old customs, brought by migrating peoples from all over the world, with the dream in their eyes of a new land, where they "might have life and have it more abundantly," as He whose birthday we celebrate promised us. If that which they secretly cherish is openly practiced, the whole pattern of the Western Hemisphere will be enriched, and those who bring them, and those unfamiliar, who are privileged to

share them will be happy in their hearts.

Do you know the special meaning of the Ukrainian Christmas dinner — the "Sviat-Vechir"? It is the feast of the family. All the members join the table to share the traditional dishes, and to prepare themselves for the religious service which follows. Christmas dinner is like no other festival. Throughout it is filled with traditions and customs.

First of all they emphasize the health and reunion of the family. As head of his family the father performs the rite. He lights the candles on the table, and leads his family in the Lord's prayer. To each member, with his best wishes, he offers a spoonful of "kutya," — a dish made of wheat grains and poppy seeds.

The custom of putting a little hay under the cloth, in the middle of the festive table reminds us that the Holy Child was born in a stable. Upon this spot a long piece of bread is laid, as a symbol of the Holy Child, the Bread of our soul. On each side of the bread two candles are lit to symbolize our joy at His coming.

And the empty place at the Christmas dinner table! It is set for a member of the family who has passed on. On this evening all members reunite. It is believed their souls are present at this table.

Sometimes, in this empty place a stranger sits. A lonely human being in your vicinity, or among your friends, whom you may invite to that seat, because you did

it as a deed of love. No one need be lonely on Christmas Eve. And, it is comforting to remember your ancestors, and loved ones. Gently, the Ukrainian mother sets a bowl of "kutya" on the window sill so that souls who visit your home on Christmas Eve may share the special Christmas dish with you. Thus the tender links that unite a family through long generations remain unbroken.

Last of all the family sings a Christmas carol at the dinner table that uplifts their minds, and binds their hearts together in their joyful praise of the Holy Child, and His birth in the little town of Bethlehem, where solitary, pure-spirited shepherds heard the angels sing. Later, when they go to church, the carol the family chorused at the dinner table takes on a deeper meaning as they sing it with the community there. Finally it rings out, in the still night air, throughout the whole village or town. It is called "kolyada."

All the world has come to know and love the "kolayada" since the melody has been adapted to words in "Christmas Bell." This carol is the only visible or audible sign of the Ukrainian Christmas which has reached the western world. And, it is the only item of a rich cultural heritage around this holiday. Knowing that Ukrainians, outside Ukraine, practice these fine customs and traditions, strengthens and cheers Ukrainians in the homeland. Let us here sing "kolaya," and observe our ancestral customs.

A Statement of the National Council of Women of the U. S.

Presented at the Federal Communications Commission Hearings on TV and Radio, Washington, D. C., Monday, December 7, 1959

In response to the invitation of the Federal Communications Commission, the National Council appeared to offer suggestions for future broadcast programming. The Council is a non-political council of local, state, and national organizations and of individual women of all races, classes and creeds, reaching 3½ million women in the United States.

The National Council of Women of the U. S. has an Executive Committee as its governing body and 15 standing committees headed by experts in Education, Child Welfare, Health, Fine Arts, etc., exchange information with related committees in the 43 other Councils and arrange workshops and study conferences.

The Council believes that women have a responsible role to play in their own communities and that they should be informed about domestic affairs and international issues in order to contribute to essential world understanding. In other words, its basic purpose is to advance the free way of life.

When the officers of the National Council of Women received the invitation to appear before the Federal Communications Commission, they immediately communicated the request to all 24 constituent organizations, seeking their approval and suggestions. This approval was promptly given.

Specific Recommendations

1. We urge the networks, individual stations, producers and sponsors to cut to a minimum, if not eliminate, the present large proportion of programs depicting violence, murder, drunkenness, and crime.

We call for a complete re-evaluation of all programs. The following are the few specific suggestions for program con-

tent drawn from recommendations received from constituent organizations of the National Council of Women of the United States.

1. Programs that express the values of the free way of life.

2. Programs descriptive of the natural beauties of the United States.

3. Stories of great teachers, and of religious and other leaders, who have made positive contributions to the betterment of our society and thought.

4. More programs giving the ethnic and cultural background of the various minority groups making up the American community, through folk lore, music, dance, etc.

5. Colorful and significant events in American history.

6. An increase in all types of cultural programs: Museums, Operas and concert hall performances, Classic and contemporary drama, Dance, The Graphic Arts, Historic and architecturally interested buildings, Teaching of all subjects for all ages, Series on foreign mores designed to help international understanding and to prepare Americans for travelling abroad.

7. Programs of social importance, i.e., city planning, health, welfare, designed to stimulate action.

UKRAINIAN DESIGNS

On the cover of OUR LIFE are published, from time to time, colorful designs originating in different parts of Ukraine, that have been collected with love and understanding, because of the great variety of colors and embroidering techniques.

Last month we started a new series of these designs collected from the region of Kiev, the capital of Ukraine, by Mrs. Ludmila

Demydenko. As a young girl she studied at the Construction Institute in Kiev. At that time she worked voluntarily in the museums there, and found many embroideries that interested her, in their richness and variety of color and design. Her studies of folk construction art, in the Institute, gave her a new idea of folk ornament; and she began to study and collect embroideries herself. Her present collection is large, and

Mrs. Ludmila Demydenko's folk art designs come from shirts as above.

represents many different areas of Ukraine. Fifteen pages of these from the region of Kiev will be published on the covers of OUR LIFE.

With her husband and two daughters, Alla 12, and Olga 7 years old, Mrs. Demydenko now lives in Rochester, N. Y. As a graduate architect her diploma from Ukraine gained her recognition in the U.S.A. She is now working in the school construction department in Rochester. Ukrainian embroidery, and its many techniques are her special interest. She is also an accomplished knitter.

OLGA PETLURA, WIDOW OF UKRAINIAN LEADER

Olga Petlura's death in Paris, has stirred recollections of her among Ukrainians everywhere in the Free World. She was the widow of the late Simon Petlura, Supreme Commander of the armies of the Ukrainian National Republic. His tragic fate is well known. As head of the Ukrainian army in its desperate struggle against the invading bolshevic forces, he withdrew, with the remainder of his forces, to Western Europe. His popularity in Ukraine, and the uprisings of faithful groups caused constant trouble to the bolshevic regime. Finally, through the hand of a terrorist, they killed Simon Petlura in 1926.

In all her husband's activities Olga Petlura was a loyal supporter and collaborator. As editor of the review, Ukrainian Life, in Moscow, and later, as a leader of the Ukrainian revolution. In 1941, their only child, a daughter Lesya, died of tuberculosis in the French Pyrenes.

The life of Olga Petlura was a succession of sacrifices and probations. As political emigrant, her situation was made more difficult by her scanty material resources, and the constant fear of persecution. For the sake of her sick daughter she had to bear her husband's death with fortitude. Finally, she lost her too. Overcome by her accumulated griefs, she lived in seclusion from then on. But the flame of her spirit, her faith and devotion to the Ukrainian cause never dimmed. And, her firm belief in a better future for the Ukrainian people has been an inspiration to many, discouraged in the long, horrendous years of Ukraine's travail.

HIGHLIGHTS OF ACTIVITIES

A most interesting report was presented at the XII Convention by the Ukrainian Junior Women's League, Branch 60, Cleveland, O. Through its three active years — 1956-1959, the Branch developed many varied events, among which

The WFUWO delegate from Australia Mrs. Irene Pelensky during her tour in Canada called on Mayor Senator Sartro Fournier of Montreal, Que. From left to right: Mrs. N. Fedoryk (Ukrainian Catholic Women's League), the Mayor, Mrs. Helen Zalizniak, President of WFUWO, Mrs. Irene Pelensky, Mrs. Anastasia Bilyk (Ukrainian Women's Organization).

was a Cabaret on Friday, the day after Thanksgiving. This is their only money-making event.

Beside the annual Christmas party in December, another in January was started, called "Sviat-Vechir." Each member prepares, by herself, from an Ukrainian Cook Book, a standard Holy Night dish, making up 12 different foods served. Husbands and wives were invited. Everyone sang Ukrainian Christmas carols, that were lovely and inspiring. In January 1959 this Sviat-Vecher had its picture, with a paragraph about it, in the Cleveland Press newspaper.

During the Lenten season this Branch had a lesson on Ukrainian Easter egg coloring, with each member bringing her own egg. This event proved so enjoyable it will be held again this year.

The members received a mimeographed copy of a list of each member's address and phone number and birthday.

There was also an exhibit of furs. The Cleveland Fur Institute sent a guest speaker with a film illustrating the trapping of fur-bearing animals. After the film, the furs were displayed, and described.

Helen L. Wolanski
Secretary of
UNWLA Branch 60

UKRAINIAN DISHES

ROAST PORK WITH CARAWAY

- 2 lbs. loin of pork
- salt and pepper
- 1 T. flour
- 2 T. fat
- 2 medium sized onions
- 1 tsp. caraway
- 1 cup water
- parsley

Salt and pepper the meat well. Sprinkle with flour.

Melt fat in roaster until very hot. Add the seasoned meat, chopped onions and caraway. Bake 30 minutes in 400° oven. Add water. Cover roaster and bake at 300° for one hour basting three times.

Remove meat to platter and slice.

Strain gravy and pour over the meat.

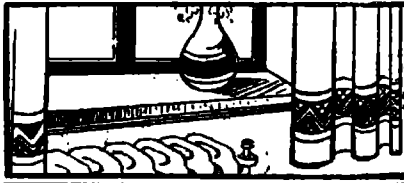
Garnish with parsley.

Delicious with sauerkraut.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League

of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

У НАШІЙ ХАТІ

До добору назв

Хочу тут висказати вислів щирого признання за велику увагу, що її присвячує „Наше Життя“ справі українського побутового назовництва. Український емігрант — опинившись у ЗДА у зовсім новому оточенні, в країні з високою розвинутою технікою побуту — не може, мимо найкращої охоти, зберегти чистоту рідної мови, ні задовільно вчити цієї мови своїх дітей, не маючи українських назв для десятків нових предметів, чи нових понять, що з ними зустрічається він у щоденному житті.

„Наше Життя“ у великій мірі заповнює цю прогалину у лексиці нашого інтелігента, обговорюючи групи споріднених побутових термінів у циклі статей про побутове назовництво. Привертаючи увагу читачів до слів часто зовсім непотрібно перейнятих „живцем“ із чужих мов (тоді коли є добрі свої назви) та відмічуючи діалектичні слова поруч літературних — оці статті багато роблять добра для справи очищення та усоборнення нашої мови.

Тому, що як слушно завважено в одній із статей, побутова термінологія дуже ще в нас різноманітна й неустійнена, немає, здається мені, сумніву, що й пропоновані авторами терміни мають радше характер сугестії, рекомендації, а не непорушної норми. Тому теж і вони можуть мати хиби, неточності чи недоліки.

Здається мені, що в інтересі загалу читачок та читачів журналу (бо й таких, мабуть, багато) було б добре, щоб особи, які мають обосновані застереження, доповнення, чи контрпропозиції до пропонованих назв, подали свої погляди до відома редакції журналу. Таким чином можна би вияснити сумнівні речі та внести поправки й доповнення і згодом назви закрі-

пляться у нашій письмовій та розговорній мові.

Із свого боку я роблю це сьогодні, подаючи в дальшому свої думки і завваги до статті про холодильні засоби (з лютого цього року).

1. Автор неслухно засуджує слово **дриглі-драглі**, як діалектизм, непридатний до вжитку. Це правда, перша форма цього слова **дриглі**, яку тільки й цитує автор, є, мабуть, типово й виключно галицька, але ж однозначна форма **драглі** є добре літературне слово, однозначне з назвою **холодець**. Воно є і в словнику Грінченка і навіть у дуже помосковшеному Російсько-Українському Словнику Київської Академії Наук з 1948 та 1955 років. Українсько-російський словник цієї ж Академії (1953) перекладає це слово російським словом „студень“ та подає цитати з М. Рильського й М. Коцюбинського.

Чи не добре було б утворити з цього ж кореня новотвір **драгалець** (на подобу **холодець**) на означення солодкого желатинового десерту, що поширений в Америці під назвами **Jell-o**, **Flavored Gelatine** і іншими, напр., **вишневий драгалець**, **цитриновий драгалець** і подібне.

2. Слова **лід** і **крига** не є повністю означені, як це виглядає з пропонованого — чай з льодом, кригою, або кава з льодом, кригою. **Крига**, **крижина** — це брила льоду, більша його кількість (так хоч би й у словнику Грінченка), тому вислів „кава з кригою“ зовсім невлучний; треба: кава з льодом.

3. **Ice cubes** не можна перекладати столовий лід, бо це за широким терміном: столовий лід може бути не тільки у формі **ice cubes**, але також **crushed ice**. Тому можна би

перекладати **ice cubes** як **лід у кістку**, а **crushed ice**, як **товчений лід** (хоч його й часто мелють, а не товчуть). Столовий лід охоплює всі форми істинного льоду.

4. Тому, що в нашому технічному назовництві іменниковий нарізок **-ня** вживається загально для означення кімнати (читальня, їдальня, пекарня) або **будинку** чи **місця праці** (майстерня, друкарня, копальня — дивись хоч би О. Синявський: *Норми української літературної мови*), пропонується термін **холодильня** залишити тільки для означення охолоджувальної кімнати (англ. **cold room**) чи **будинку**, евентуально залізничного вагону (**refrigerated car** — вагон-холодильня), а для менших холодильних пристроїв, наприклад для холодильної шафи (англ. **refrigerator**) уживати тільки **холодильник**, чи **льодовник** для англ. **ice box** (тобто тільки для пристрою, де холодять кригою, а не електрикою).

5. Нам потрібні ще назви для двох інших холодильних пристроїв, а саме англ. **air conditioning apparatus** та англ. **water cooler**. Для обидвох міг би бути термін **охолоджувач** (о. повітря і о. води), хоч для першого пристрою це термін трохи за вузький, тому що **air conditioning** це не тільки охолодження, але й від-воложування і фільтрація повітря.

Всі інші терміни, обговорені в статті „Холодильні засоби“ і рекомендовані до вжитку, на мою думку доцільні і заслуговують на те, щоб їх популяризувати у слові та на письмі. **Инж. Анатоль Вовк**

Подаруйте „ДУХ ПОЛУМ'Я“ Лесі Українки до найближчої американської бібліотеки. Ця книжка освідомить світ про нашу культуру.

КІМНАТНІ КВІТИ

Циклямен

Циклямен чи альпейська фіялка — це одна з найбільш популярних кімнатних рослин. Помимо того через невідповідне плекання вона часто занепадає. То листя зів'яне, то знов квіти й квітні біла гниють, то знов опадають зав'язки квітів.

Для доброго розвитку цикляменів дуже важні є світло й повітря. Найбільш відповідна температура 60°, а дістаємо її тоді, коли присунемо квітку якнайближче до віконної шиби, але подальше від кальориферу! Вазонку мусить стояти на підставці й тягнути собі воду з неї, але вона не сміє застоюватись, бо тоді жовкне листя. Коли підливати квітку згори, тоді вона починає гнити. Звисаючі листки вказують на те, що рослині бракує води й найкраще можна зарадити цьому, коли вложити вазонку у посудину з водою.

У часі квітнення слід щотижня давати поживу (можна придбати в кожній городничій крамниці). Коли відцвіте й ми хотіли б рослину дальше плекати, треба дати її до неопаленої кімнати, скупо підливати й не давати дальше поживки. У травні пересадити у землю, зложити з двох частин листяної, двох частин дарневої й однієї частини торфу (pitt moss). Винести надвір і залишити там до половини жовтня. Перед приморозками внести до кімнати і поволі призвичаїти до кімнатної температури.

Роман Коцик

ЧАСНИК

Це мабуть найбільш оспорювана рослина у куховарстві. Південні народи вживають її до своїх страв й осягають ним нераз неабиякого ефекту. Західня кухня нібито відсунула його через його проникливий запах. Але тут і там він проявляється. А в нашій батьківщині він здавна вживається й ціниться.

Инж. Г. Гордієнко обговорив тепер історію часнику в „Укр. Вістях“. Батьківщиною часнику вважають Китай, звідкіля шляхом торговельної виміни він дістався до передньої Азії. Звідтіля фенікійці повезли його на дальші побережжя й він поширився в Європі.

Запах часнику походить від етерової олії, у склад якої входить до 60% сірчана сполука, яка й надає часникові його головні ознаки гострого смаку та неприємного запаху. Через те при помочі часнику неутралізували інші гострі запахи у стравах. З того постала думка, що часник може не тільки проганяти злий запах, але й злих духів, що їх у старовину остерігались. Тому в обрядах часник грає ролю. На свят-вечірній стіл кладуть зубок часнику.

Тим часом показується, що часник має дійсно лікувальну силу. Він багатий на фітоніди — складник, що впливає смертоносно на різні бактерії. Тому й уживає його з користю наш нарід і випробував його в різних недугах.

ЕЛЕГАНТНІ НАГОРТКИ

Чудові викінчення придумала мода для вечірніх суконь! Це невеликі шалі, пелеринки, завої. З лями, тафти, квітчастого шовку чи хутра. А все на те, щоб завершити виступ елегантною пані.

Найбільше поширені жакетики з брокату. Білі чи чорні підходять до кожної сукні. Нераз додають їм фантастичні рукави чи коміри.

Але видумують і більш цікаві форми. Наприклад — до чорної сукні — біла пелерина у чорні квіти. Або — до яснозеленої сукні — шаль із срібною лямі. Чи врешті — до червоної сукні пелеринка з чорного хутра!

МОДНИЙ ПОРАДНИК

Чи можна до хутра носити хустку?
Мені кажуть, що це не годиться, а я часто бачу такий покрив голови.

Молода читачка

Ні. Хіба надворі така сніговія, що носа перед собою не видно. Хустка годиться тільки для спортових okazій, для прогульки, для літництва. До хутра треба конечно носити капелюх або шапку. Цього року особливо модні хутряні шапки, яких так і називають „козацькими“ шапками.

Чи суконка на вечір мусить бути довга?
Оксана Н.

Ні, особливо, коли Ваш партнер не являється у смокінгу чи фракку, а має тільки звичайне темне вбрання.

Віра Ке

ПРИКРАСИ Й КОЛЬОРИ

У нас помилково поширилось переконання, що „центові“ клейноти є виразником доброго смаку і що елегантна пані повинна міняти їх до кожної сукні. Та гарячка перегоріла разом із непотрібним баястом повоєнних років. Щоправда, крамниці й дальше завантажені блискотками всякого роду, одначе елегантна пані вже є обережна. Вона радше інвестує свої гроші в австрійських кришталах, культивованих перлах та справжніх коралях чи бурштинах. Правда — це не особливо дорожочінності, але солідні і шляхетні прикраси і в них можна показатись і в найкращому товаристві.

Про кольори цього сезону вже можна сміло говорити. В них завважається „поворот до минулого“, як і в лініях строю. Знов повертається колір білий у всіх своїх фазах, як теж червоний, коралевий, чайно-рожевий і „фуксія“. Жовтий колір випирає синій, що був такий популярний в останніх сезонах. А хто плянє свою гардеробу на дальшу мету, може опертись на тих клясичних відтінках, що ніколи не вийдуть із моди, а саме темно-синьому й сірому. Вони будуть завжди в доброму тоні.

Віра Ке

Збірник для дітей

„СРІБНА ЗІРКА“

Коштує 50 ц.

Замовляти в Централі СУА

Щупак начинюваний у холодці

Потрібно:

- 1 щупак (приблизно 3-фунтовий)
- 1 булка
- 1 цибуля
- 1 ложка масла
- городина, як на закришку
- трохи желатину

Справити рибу, стягаючи шкіру від голови так, щоб стягнути її по можності в цілому. Обібрати мясо з остей і посікти, додаючи води. Намочити булку у воді. Усмажити ясно посічену цибулю і вимішати з мясом і витисненою булкою. Наложити до шкіри й зашити. Приставити закришку з рибою і зварити. Коли простигне, порізати на скибки. Відцідити вивар із риби, прочистити білком,*) додати желатину, розмоченої в літній воді. Залити тим рибу на полумиску, нехай застигне. Подавати з гострою, зимною підливою (напр. татарською).

Індик на старосвітський лад

Потрібно:

- 1 індик
- 2 ложки масла

Начинка:

- ½ ф. курячої печінки
- 4 ложки (тертої булки) сухариків
- 3 ложки масла
- 4 жовтка

Почищеного індика посолити (також у середині) і начинити начинкою. Зашити білою ниткою шкіру і помастити зверху маслом. Зв'язати легко лапки. Вложити до глибокої ринки з невеликою кількістю води на дні. Всунути до печі на 300°, накривши його щільно покришкою. Час від часу поливати його юшкою.

Час печення індика залежить від його ваги. Звичайно рахуємо 30 хвилин на 1 фунт.

Начинка: Помити печінку і добре посікти, усуваючи жилки. До-

*) Білок, кинений на вивар, стягає інші складники.

дати сухарики (терту булку), посолити й коли хто любить, поперчити. Окремо втерти жовтки з маслом, додати потім печінку і ще трохи терти. З білків убити шум і вимішавши легко, начинити тим індіка.

Оселедець із яблуками

Потрібно:

- 1 оселедець
- 2 кислі яблука
- 1 булка
- 1 ложка масла
- 1 ложка сметани

Оселедця вимочити у холодній воді, вичистити з нутрошків, відрізати голову, хвіст і плавники, промити і зняти шкуру. Потім усунути ости, дрібно посікти, додати булку, розмочену в молоці або воді, свіжого масла, дрібно насічених обчищених яблук, сметани, все добре розтерти і покласти в салатницю.

Палушник святковий

Потрібно:

- 6 склянок борошна
- 3 склянки молока
- 2 унції дріжджів
- 30 жовтків
- 2 склянки цукру
- 1 ложечка солі
- ½ склянки масла

Одну третю просіяного борошна всипати до ринки, залити молоком і заварити. Зараз зняти і розтерти так, щоб не було грудочок. Окремо розвести дріжджі в теплом, вареному молоці і влити до маси, коли вона простигне. Добре вимісити й поставити в тепломісці, щоб тісто підійшло. Потім відділити жовтки, протерти через сито, додати цукру-піску і добре розтерти. Коли тісто підійде, влити в нього підготовлені жовтки, всипати ложечку солі і ванілії для запаху. Потім всипати невеличкими частинами решту борошна, розсіваючи, щоб не творились грудочки і ще раз добре вимісити. Тісто повинно бути м'яке, але не рідке й не круте. Місити його доти, доки не почне відставати від рук. Тоді влити до тіста тепле, але не гаряче масло і знов замісити. Не чекаючи поки тісто підійде, вилжити його у форму так, щоб воно заповнило ⅓ її об'єму. Коли тісто підніметься і заповнить ¾ форми,

тоді поставити на одну годину до вигрітої печі на 300°

Із книжки „Українські страви“, Київ, 1957

Завиванець із оріховою масою

Потрібно:

- ¾ горнятка масла
- 1¼ горнятка борошна
- 3 жовтка
- 1 унція дріжджів
- ванілія

На начинку:

- ¾ горнятка цукру-мучки
- 6 унцій оріхів
- 3 білка
- цитринова шкірка

Борошно з маслом перетерти в руках, додати запаху, жовтків і дріжджів, розпушені в молоці. Замісити тісто і поставити на годину в холод. Потім розтатати на папель завгрубшки, розвести начинку, звинути і спекти в вигрітій печі на 350°

Начинка: Змолоти оріхи, вимішати з цитриновою шкіркою і шумом із білків.

Чеколядовий пиріг

Потрібно:

- ¾ горнятка цукру
- мигдалю або оріхів такої ж ваги
- 8 жовтків
- 2 унції тертих бішкoptів
- цитринова шкірка
- 6 унцій тертої чеколяди
- 8 білків

Жовтка втерти з цукром, додати цитринової шкірки, мелені оріхи, терті бішкoptи, чеколяду, шум із білків. Легко вимішати і вилжити до вимашеної тортівниці, висипаної мукою. Пекти ¾ години у вигрітій печі на 300°. Коли прохолоне, помастити зверху тонкою доброю мармелядою і покрити чеколядовою склицею або лиш посипати цукром.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

Посилаю 1 дол. на пресовий фонд журналу, що його з приємністю читаю, бо приносить вісті з цілого світу, де живуть українці. Спеціально цікаво читати нам про жінок, які беруть на себе багато праці, щоб допомогти нашому нещасному народові.

Марія Лесько

Українська ВИШИВКА

ВИШИВАНІ РИЗИ

Щораз більше вишивка вникає в нашу церкву. І в світлі ламп розквітають ще краще її мотиви. Подаємо зразок церковних риз, випрацьованих у кооп. „Базар“ у Філадельфії.

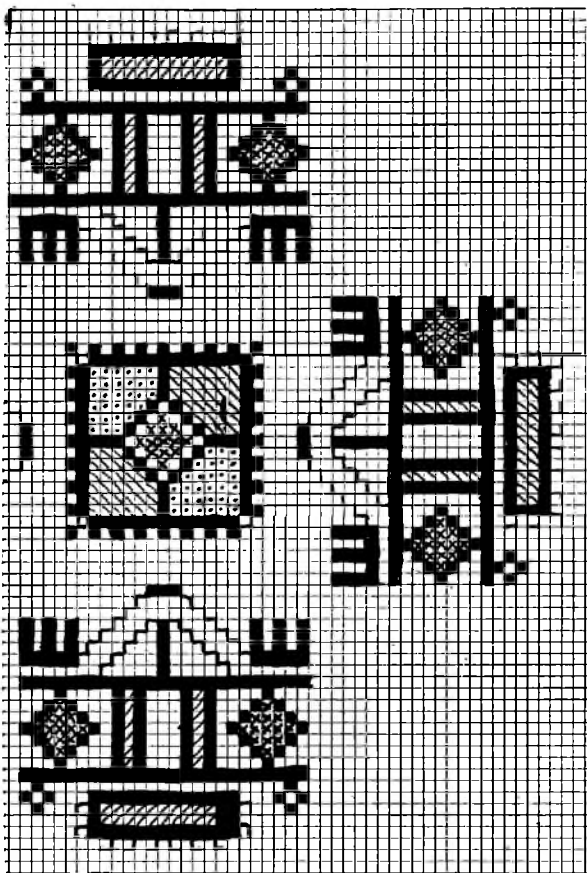
Як матеріял послужив креманий рипс. По ньому у кількох рядах розсіпані мотиви. Можна приміняти кожен чотирикутний взір, сполучений у цілість.

На спині вміщений образ Богоматері, у рямцях із того самого мотиву. Ризи обведені відповідною вишиваною бортою.

БУКОВИНСЬКИЙ ВЗІР

Взір „каплички“ уложений у відповідний чотирикутник. До вишивання вживати ниток Д.М.С. Краски ● чорна, червона хх хх ч. 321 і золотисто-жовта ч. 742.

НАШИМ МАЛЯТАМ

Найбільша радість Піколи

В одному італійському місті жила зі своєю мамою маленька дівчинка на ім'я Пікола (по-італійськи це значить маленька). Це було багате, велике місто, але мама і Пікола були бідні й жили в невеликій хаті на краю його.

Коли наближалось Різдво, в школі Пікола чула, як діти чекали й цікавились, які ж вони дістануть подарунки. Кожний був певен дістати те, чого чекав. Пікола нічим не хвалилася в школі. Та коли прийшла додому, звернувшись до мами й питає:

— Мамо, чи Дід Мороз принесе також мені щось на Різдво?

— На жаль, любя Піколо, я не маю грошей на Різдвяний подарунок тобі.

— Та ж, мамо, Дід сам то зробить!

— Ох, ні! Ти не знаєш, він не має нічого для бідних!..

А Пікола згадала, що діти казали, який дуже добрий Дід Мороз для всіх дітей — і для бідних також. Він не може нікого забути! Що з того, що хтось бідний! І заспокоїлась мала Пікола з певністю, що не мине її Дід Мороз на Свят-Вечір.

В хаті погасло в комині, стало зимно-непривітно саме на Свят-Вечір. Пікола лягла, заснути не могла — все ще думала над тим. Тихенько шепотіла:

— Дід Мороз любить усіх, усіх дітей... Та хоч би ж я мала панчошу повісити... поклав би й мені щось!

Пікола мала лише свої дерев'яні черевички...

Знов задумалась, та й вирішила, що Дід-Мороз згодиться покласти й у дерев'яні черевички — не лиш у гарні панчохи! Тоді весело побігла, поставила один свій черевик на підлогу у куточок, ще й чемно промовила до нього:

— Діду, тут Піколи черевик, кращого не можу вам поставити — не маю панчіх!..

Тепер, хоч ліжко від того не стало тепліше, Пікола міцно заснула. Прокинувшись, коли як раз дзвони голосно співали й зараз була біля свого черевика.

З черевичка витягла маленьку пташку!
Рисунок Олі Михалевич, 11 р.

От і здійснилась її віра! З черевика витягла маленьку пташку!

Через комин горобчик впав вночі якраз у черевик.

— Мамо, мамо, Дід Мороз не забув про мене! — кинулась до матері. — Дивіться, таке гарне мені подарував!..

Горобчик цвірінкав у долонях Піколи, що обережно намагалась ніжно обігріти його і мале пташеня пригорталось, влаштувалось, якби в гніздечку.

А Пікола була найщасливіша за всіх дітей. Перекл. Л. Л.-Р.

Дерев'яні черевички

Дуже давно, далеко, в країні Голляндії, жив маленький старенький дідок. Він робив дерев'яні черевики-кломпи для людей та цим заробляв собі на життя. В Голляндії, як великі так і малі діти в той час ходили в клонпах і було бага-

О. Кобець

ПРО ЗАЙЧИКА-НЕДБАЯ

Зажурилися звірята,
Що вже йде зима мерзка:
Треба всім на зиму хати,
Треба теплого кутка.

Бо врятує звіря хатка
І від бурі, й від снігів,
А якесь дрібне звірятко
Навіть і від ворогів!

От усі — ще вдень, завидна —
Той дрючки, той хмиз несе...
Тільки Зайчика не видно:
От... не видно, та й усе!..

Всі майструють, всі будують,
Бо подумайте ж: зима!
І не бачать, і не чують,
Що Недбая десь нема...

Аж коли побудували —
Хто хатинку, хто — курінь, —
Раптом стали, загукали:
„Ось і Зайчик! Ось і він!

Де це ти гуляв, Вухатий?
Завірюха набіжить, —
Як це будеш ти без хати
В світі, в люту зиму, жить?!”

Зайчик став, по самі вуха
Осміхнувся, і крізь сміх:
„Я не дбаю... Бо кожуха
Маю кращого за всіх!”

Ну, й сказали всі, хто слухав:
„То й живи собі здоров,
Та... добра з твого кожуха —
Як тепла з вербових дров!”

А як перша хуртовина
Розгулялась над ліском,
Всі звірята — по хатинах,
Тільки Зайчик — під пеньком...

І не журяться звірята:
Хай за стінами гуде!

А Недбай не може спати —
Зуб-на-зуб не попаде!..

Цілий день я витинаю
Відпочинку я не маю,
Черевики гарненькі
Для великих і маленьких!

Скоро ніч, треба кінчати.
Є один, де ж другий взяти?
Зробим, зробим, не журися.
Ранком гарно уберешся.

І правда, на ранок у нього завжди була готова пара нових кломпів та ще з гарними визерунками на носиках.

Одного разу він дістав замовлення від веселої, круглолицої жінки. Вона попрохала зробити маленькі кломпи для своєї дівчинки.

— Ми від'їжджаємо скоро до Канади, — казала вона до Ван-Меєра, — то хочемо мати для свята ще по одній парі кломпів. Я маю, а також і мій чоловік дві пари, а наша Маргретіє тільки одну. Зробіть, прошу Вас, не відмовте, на час відчалу нашого з Європи.

Знову залунала весела, бадьора пісенька старого Ван-Меєра. На ранок, як завжди, пара маленьких гарненьких кломпів була готова. Дідок їх уважно оглянув, взяв невеличку скриньку та поклав черевики туди й промовив:

— Гей, ви кломпи незвичайні, бо поїдете від нас далеко, далеко.

Черевикам стало сумно. Вони бачили в майстерні Ван-Меєра багато кломпів таких самих, як вони, але до других ніколи так не казав старий. Деякий час вони лежали в темряві, в маленькій скринці і навіть вже почали сумувати, та одного разу хтось відкрив скриньку. Великі блакитні очі дивилися на них. Дві маленькі теплі ручки вийняли їх із скриньки.

— Мамо, дивіться, які гарні черевички, це мої? — промовив ніжний голосок і золотокоса дівчинка підбігла з кломпами в руках до своєї мами.

Круглолиця усміхнена жінка відповіла:

— Так, моя любя. Я дуже вдячна Ван-Меєрові, що він приготував тобі черевички до нашого від'їзду до Канади.

А маленька Гретіє вже приміряла черевички таї стала пританцьовувати, а тоді засміялася й сказала:

— Тепер я мушу дати їм ім'я. Хай правий зветься „Янкі“, а лівий „Піт“. Маленькі кломпи повеселішали: тепер вони не будуть лежати в темній скриньці, бо в них вже є господиня.

І коли маленька Гретіє з татом і мамою поїхали до Канади, „Янкі“ та „Піт“ поїхали з ними. Гретіє любила й шанувала свої кломпи і кожного разу, як убирала їх у не-

— Мамо, дивіться, які гарні черевички, це мої?
Рисунок Тараса Михалевича, 10 р.

ділу, то казала, піднімаючи то праву то ліву ніжку:

— Ну, тепер ти, „Піт“. А тепер — ти „Янкі“. А восени, як прийшов час дівчинці йти до школи, вона їх убрала теж.

— Кломп, кломп, — перегукувались між собою „Янкі“ та „Піт“. — Це тепер буде для нас більше роботи, — казав „Янкі“. — Кломп, кломп! Ах, як це цікаво піти до школи — додавав собі „Піт“.

У школі всі діти мали шкіряні черевики і „Янкі“ та „Піт“ тільки єдині весело та дзвінко стукали по підлозі. Вони були дуже горді, але діти зі здивуванням на них поглядали, а потім почали голосно сміятись. Гретіє засумувала, вона почувала себе ніяково. Після навчання вона побігла додому, скинула черевики та попхнула їх під ліжко далеко в куток.

— Я не люблю вас більше — промовила вона плачучи. — Всі діти з мене сміються. Ви стукаєте так голосно. Мамо! Купіть мені шкіряні черевики, як у всіх других дітей. У-у! Які ви погані! Ніколи вас не взую більше! — Вона ще глибше запхнула черевики в куток

та побігла гратися. А ввечері, як лягала спати, то вже не казала до них, як завжди:

— На добраніч, „Янкі“. На добраніч, „Піт“.

Заснула маленька Гретіє, а вночі їй приснився сон. Їй видалось, що місяць освітив її кімнатку, як вдень і вона почула з куточка, де стояли кломпи, тиху розмову. Це говорили кломпи між собою:

— Слухай, „Янкі“, — казав „Піт“. — Чому ми мусимо тут пропадати, де нас ніхто не любить? Давай, покинемо цю країну. Хай маленька Гретіє забуде про нас. Прощай, Гретіє, — сказав тоненьким голоском „Піт“. — Ми не хочемо робити тобі прикростей. — І маленька Гретіє побачила, як кломпи піднялись в повітря та полетіли до моря приспівуючи:

Там нам ніхто не заборонить
Казати: „Кломп, кломп, кломп...
Прощайте...“

Дівчинці стало жалко кломпів і вона з плачем стала їх благати:

— Не покидайте мене, я ж люблю вас, мої кломпи. Я ніколи не буду вас сварити. — Але черевички вже плили морем та співали так жалісно:

— Прощай, Маргретіє. Не журись. У черевики шкіряні собі гарненько уберись.

— Ні, ні. Я буду з вами, — голосно скрикнула Гретіє та й... прокинулася.

Над нею схилилася мама й схвильовано питала:

— Що з тобою? Чи сон якийсь поганий ти побачила, чи нездужаєш може?

Дівчинка розповіла мамі свій сон.

— Ти не журись, — сказала мама. — Ми лишимо твої кломпи для дому, а для школи я куплю тобі шкіряні черевики. От і буде тобі втіха й розвага з твоїми „Янкі“ й „Пітом“. А там ще побачимо. Як прийде зима і буде якась шкільна вистава, я вберу тебе в наше національне вбрання — в біленький каптурчик і широку спідничку, а „Янка“ та „Піта“ ти взуєш і покажеш, які гарні танцюють в Голляндії в кломпах.

Липень, 1959 р.

Ніна Наркевич

Стоїмо напередодні Різдвяних Свят, з якими на рідних землях пов'язано багато звичаїв, властивих тільки нашому народові. Свят-Вечір із дідухом, сіном та кутею і узваром на покуті; вечеря із дванадцятьма різними стравами, а за столом уся родина та ще одне вільне місце на згадку про тих, кого з нами нема, про тих, хто життя своє віддав у боротьбі за краще майбутнє свого народу. Ось перед самим початком вечері найстарший у родині встає, виходить на двір і закликає мороза до вечері, а повернувшись, читає молитву і запрошує всіх вечеряти. Коли на стіл ставлять кутю, починається обдаровування рідних, друзів і обездолених, кожен зголошує свій дарунок, а вже після цього починають їсти кутю. Ранком на Службі Божій, а цілий день двері не зачиняються від колядників. Так було на рідних землях, хай буде так зараз і в нас самих. Подбаймо про переведення нашого звичаю у Свят-Вечір, подбаймо про переведення коляди та щедрівок членками Відділів на користь знедолених, купуймо дарунки для рідних та друзів, які є культурним надбанням нашого народу — книжки, різьбу, кераміку, вишивку, передплачуємо журнал „Наше Життя“ чи інші українські журнали, щоб світло нашої культури входило в нашу хату. Тож дбаймо виконати наші традиції і звичаї і ми сповнимо свій обов'язок перед Батьківщиною.

**„У ту ніч чудотворну,
Як засядем у ріднім кружку,
Пом'янім тихим словом посвяти
Україну мертву й живу!“**

Коли ж треба буде робити доповідь про Різдвяні звичаї, то використуємо книжки: „Українські народні Різдвяні звичаї“ — Ізидори Левкович та „Звичаї нашого народу“ — Олекси Воропая, що є зараз у продажі.

*

У лютому місяці Свято Жінки-Героїні присвятимо жінці на рідних землях. Згадаємо її щоденну героїчну, але приховану німу і вперту боротьбу за кращу долю нашого народу. Згадаймо про ті страждання, що зв'язані з цією боротьбою, про ті жертви, що несе наше жіноцтво на рідних землях. Згадаймо тих жінок, що локутують свій вік по тюрмах та концентраційних таборах і героїчно несуть свій хрест.

д-р Євгена Єржківська
референтка культ.-освітньої праці
Головної Управи.

Централа одержала

від 14. листопада до 13. грудня 1959
РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 30	Клівленд	20.00	5.00
33	Клівленд	20.00	5.00
41	Філадельфія	20.00	5.00
66	Нью Гейвен	—	5.00
68	Сиракюз	20.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА ДО СФУЖО:

Від. 20	Філадельфія	30.00	—
23	Дітройт	25.00	3.75

30	Клівленд	50.00	7.50
33	Клівленд	70.00	10.50
34	Коговс	28.00	4.20
36	Шикаго	31.00	4.65
41	Філадельфія	25.00	3.75
62	Сан Франціско	8.00	—
64	Нью Йорк	69.00	10.35
66	Нью Гейвен	9.00	1.35
70	Пассейк	40.00	6.00

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 30	Клівленд	10.00	5.00
33	Клівленд	10.00	5.00
41	Філадельфія	10.00	5.00

66	Нью Гейвен	10.00	5.00
68	Сиракюз	—	5.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Від. 33	Клівленд	20.00
37	Дітройт, ювіл. дар	5.00
63	Дітройт	5.00
64	Нью Йорк	25.00
65	Нью Бронсвик, ювіл. дар	10.00
68	Сиракюз	5.00
68	Сиракюз, ювіл. дар	15.00
„ 70	Пассейк	10.00
Софія Серафим, Джексон Гайтс,	збірка в домі п. Павлини Бродин	10.00
Марія Красноніс, Нью Йорк		10.00
Михайлина Чайковська, Філад.		5.00
Марія Куріца, Шикаго, замість квітів на могилу бл. п. Розалії Сидорик		5.00
Соня Микитка, Ніксон Ситі		5.00
Михайлина Городиська, Шикаго		2.00
Галина Головацька, МкКізракс		2.00
І. Горчинська, Шикаго		2.00
Наталя Винницька, Торонто		2.00
Марія Вусович, Шикаго		1.00
Євгенія Миська, Шикаго		1.00
Анна П. Хомяк, Манчестер		1.00
Агафія Хомяк, Детройт		1.00
Євгенія Костюк, Філадельфія		1.00
М. Терлецька, Шикаго		1.00
Анна Михайлова, Меточин		1.00

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД:

Від. 65	Нью Бронсвик	10.00
68	Сиракюз	5.00

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“:

Від. 11	Трентон	10.00
20	Філадельфія	73.00
28	Ньюарк	114.00
43	Філадельфія	10.00
47	Рочестер	36.00
57	Ютика	125.00
63	Дітройт	22.00
„ 64	Нью Йорк	250.00
„ 65	Нью Бронсвик	20.00
„ 70	Пассейк	30.00
Об'єдн. Українців Вашингтону		75.00
Марія Голуб, Каламазу, замість квітів на могилу бл. п. Розалії Сидорик		5.00
Ольга Коцюба, Еддістон		5.00
С. Лісікевич, Варрен, Миш.		3.00

З подякою,

А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієр

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видатництву.

3 Окружних З'їздів

КЛІВЛЕНД ОГАЙО

Дня 3. жовтня голова п-ні К. Мураль відкрила Зїзд молитвою та привітала гостей з-за океану пп. Олександрю Бойко-Сулиму і Ірину Пеленську, делегаток та гостей. До президії З'їзду вибрано: п-ню М. Дейчаківську на предсідницю, п-ню Д. Микиту на секретарку, пп. Є. Дубас і К. Мураль, на членів, а заморських гостей на почесних членів. Вибрано також Номінаційну Комісію у складі пп. Фецачин, Городиська, Кукіз, Антонович та Зелко.

По відчитанні протоколу покликано до слова почесних гостей. П-ні Ірина Пеленська привітала З'їзд від СФУЖО і СУА Австралії та розказала в загальних зарисах про працю організованого жіноцтва там же. П-ні Олександра Бойко-Сулима теж привітала З'їзд і спинилась довше над характеристикою обставин у Німеччині. Точніший звіт про ці доповіді подано вже в попередньому числі.

Зчерги звітують представниці Відділів. П-ні Шіпка (60 Відділ) розказала про те, як Відділ допомагав Окр. Раді при влаштуванні Вишиваних Вечерниць, а цього року плянує випроводити українське весілля. Представниця 14 Відділу розказала про День Батька, що пройшов із великим успіхом. Приходів було 130.50 дол., а розходів 187.05 дол. П-ні Когут зложила звіт іменем 7 Відділу про коляду, картяну забаву, спільну вечерю та вигравку. Приходи були 476.79 дол., а розходи 450 дол. П-ні Фецачин пригадала Щедрий Вечір і День Батька, влаштований 30 Відділом. Окрім того Відділ збирає фонди на пам'ятник Лесі Українки в Городі Культури. Приходи Відділу виносили 356.58 дол., а розходи 228.00 дол. Іменем 25 Відділу звітувала п-ні Модний і розказала про придбання нових членок та розпродаж цеголок. Від 33 Відділу промовила п-ні Качмарська. Пригадала виставку нар. мистецтва у публичній бібліотеці та в Аркаді та дитячий садок, що його Відділ провадить довгі роки (перший з-поміж Відділів СУАІ). На місячних зборах відбуваються реферати й гутірки та покази з господарської ділянки. Відділ заколядував 500 дол., які призначив на утримання садка у Мюнхені-місті, що йому вже кілька літ патронує та перебрав опіку над

„бабусею“ в Європі. Іменем 69 Відділу зложила звіт п-ні М. Дейчаківська. Відділ влаштував Свято Жінки-Героїні з власним хором. На сходах відчитувано реферати. Один із рефератів про народне вбрання відбувся з показом живих модельок у народніх строях, а другий — про Великодні звичаї — показав, як повинен виглядати кошик із свяченим. Влаштовано чайний вечір із програмою і курс танків. Від лютого Відділ провадить дитячий садок. Приходи Відділу виносять 1076.57 дол., а розходи 977.70 дол.

Слідували звіти Управи. Короткий звіт голови п-ні Мураль, яким вона пояснила деконфлітування Управи, доповнила секретарка п-ні Дубас. Окр. Рада влаштувала Свято Жінки-Героїні та Вишивані Вечерниці. Брала участь у ювілейному комітеті 50-ліття Церкви св. Петра і Павла та в Комітеті Маніфестації проти Хрущова. Співпраця з Відділами була дуже добра. Іменем контр. комісії п-ні Когут ствердила, що книги Окр. Ради були в найкращому порядку.

Дискусія підкреслила кілька моментів. Стверджено послаблення активності Відділів, але це не є постійною загрозою, бо завважається рівночасно цікаві почини. Давні Відділи вже не можуть бути такі активні, зате мають віддане членство. У дискусії забирали голос також заморські гості, подаючи приклади зі свого терену.

По уділенні абсолюторії приступлено до вибору нової Управи. До неї увійшли: п-ні Дубас, голова, п-ні Антонович, містоголова, п-ні Тарнавська, рек. секретарка, п-ні Фецачин, скарбничка, п-ні Модна фін. секретарка. Референтками стали: п-ні Кашубинська організаційною, п-ні Величко, культ-освітньою, п-ні Дейчаківська Імпредовою, п-ні Скопляк пресовою, п-ні Кукіз сусп. опіки, п-ні Шіпка зв'язків. Членами Управи стали пп. Женчик, Раточко, Гавриляк і Зелко. До Контр. комісії увійшли пп. Мураль, як голова, пп. Когут і Данилович, як члени, а пп. Завінська і Свідрик, як заступниці.

По виборі Управи присутні заслухали реферату орг. референтки Гол. Управи п-ни Ірини Кашубинської, що його пізніше Відділи дістали, як відбитку. Д. Микита, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Дня 25. жовтня відкрила З'їзд голова п-ні М. Черіба та передала провід І. частини п-ні Дарії Бойчук. Після молитви, відспівання гимну СУА і вибору секретарки (п-ні Л. Маринюк) відчитано протокол. До Номін. Комісії вибрано пп. М. Цісарук, як голову та по одній представниці з кожного Відділу.

Слідувала доповідь орг. референтки Гол. Управи п-ні Анастасії Вокер на організаційні теми. Як головну проблему нашої організації вона вказала на трояке членство, перехід із двостепенної на тристепенну організацію та творення молодечих Відділів. З'ясувавши нові, поширені завдання Окр. Рад в загальному доповідниця перейшла до розгляду обов'язків поодиноких членів Управи, а вкінці спинилась на завданнях і праці Окр. Ради в біжучому році. Оцим найближчим завданням повинно бути — створення молодечого Відділу, затіснення зв'язків між Окр. Радою і Відділами, тісніший контакт поміж Відділами та налагодження репрезентації Відділів через Окр. Раду у власній громаді.

Цікава та ділова дискусія, що розвинулась після реферату, доказала, що доповідниця досягнула своєї мети — викликала серед присутніх делегаток глибоке заінтересування та зрозуміння для проблем, що їх висунула.

Після перерви розпочались заг. збори Окр. Ради. Ними проводила п-ні Павлина Будзол.

Почались звіти Управи. Із звіту п-ни голови почули присутні, про Свято Жінки-Героїні, ювілей громадської праці п-ні Марії Слюсарчук, контест печення пасок, дві столові забави. Разом із іншими жіночими організаціями приготовано на Фестиваль Свободи велику виставку нар. мистецтва та враз із Укр. Зол. Хрестом Зустріч делегаток СФУЖО. Голова й інші члени Управи відвідували Відділи на їхніх сходах. Слідували звіти містоголови й госп. референтки, п-ні А. Вокер, фінансової п-ні М. Бажанської, організаційної п-ні О. Шустер, культ. освітньої п-ні Д. Бойчук, будови дому п-ні Ст. Заплітної. Загальну картину праці Відділів подала на основі анкетних листків п-ні Д. Бойчук. Вісім Відділів округи начислює 375 членів. Фреквенція на щомісячних сходах 50—60%.

Відділи перевели цілий ряд імпрез, товариські вечори, поминки за померших членок, куховарські курси. Відчитано велику кількість рефератів. У ділянці сусп. опіки переважна кількість пожертв ішла на місцеву церкву і школу. Дальша допомога йшла для залишенців. Всі Відділи зложили пожертву на Торч Драйв. Відділи є членами УККА, ЗУАДКомітету, Федерації Українців ст. Мишиген, а 37 Відділ є членом Федерації Жін. Клюбів.

Голова Контр. Комісії п-ні М. Слюсарчук зложила звіт із контролі. У касі Окр. Ради знаходиться тепер 164.09 дол., книги ведені в порядку.

Після короткої дискусії уділено абсолюторію Управі й вибрано на підставі листи, що її предложила Номін. Комісія такий новий склад:

П-ні Марія Слюсарчук, почесна голова, п-ні Павлина Будзол, голова, п-ні О. Шустер, містоглова, п-ні Л. Маринюк, секретарка, п-ні О. Ткачук, касієрка, п-ні М. Цісарук, фін. секретарка. Референтками стали: п-ні А. Вокер — організаційною і господарською, п-ні Д. Бойчук, культ. освітньою, п-ні Торенц сусп. опіки, п-ні О. Климишин виховною, п-ні А. Білоус звязків, п-ні М. Черіба будови Дому СУА. До контр. комісії увійшли п-ні Слупецька голова, а пп. Попович і Галишин члени.

Нововибрана голова п-ні Будзол подякувала за довіря, закликала присутніх до успішної співпраці та попросила присутніх до підвечірку. У дружній атмосфері присутні заслухали ще світу з праці 38 Відділу в Ленсінгу, що його подала рухлива касієрка того ж Відділу п-ні Анна Наконечна.

Скріплені на душі роз'їхались делегатки, щоб із відновленою енергією станути до дальшої праці. У Зїзді взяло участь 36 делегаток від 8 Відділів СУА.

Павлина Будзол, голова
Люба Мартинюк, секретарка

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Дня 25. жовтня відкрила голова Окр. Ради п-ні О. Різник Зїзд молитвою. Привітала представницю Централі п-ню Ст. Пушкар і делегаток Відділів. Прибули пп. Катерина Пелешок, Марія Кумферт, Катерина Дроздик і Пелагія Дерех із 1 Відділу, пп. Марія Демидчук, Анаст. Бродин, Слободян, Кальба і Добрянська, з 3 Відділу, пп. Анна Кізима, Іванна Бенцаль і Софія Серафін

з 4 Відділу, п-ні Анна Свенсон з 8 Відділу, п-ні М. Ганка з 18 Відділу, п-ні Я. Зарицька з 21 Відділу, п-ні О. Різник з 53 Відділу, пп. М. Ржепецька, О. Рожанковська, Н. Білоус, П. Книш, Я. Сасик, Р. Захарченко з 64 Відділу, пп. М. Білозор, О. Назар, І. Качмарська, С. Ярош з 71 Відділу. До президії Зїзду увійшла п-ні С. Пушкар, як голова, а п-ні С. Серафін, як секретарка. Вибрано також Комісії. До Номінаційної увійшли пп. О. Рожанковська, М. Головей і М. Демидчук, до Резолюційної пп. Я. Зарицька, О. Кравченко і П. Книш.

Із звіту голови почули присутні про працю Окр. Ради у звітному році. Головними її осягами була Міжнар. Жін. Виставка і Свято Жінки-Героїні, а окрім того менші зустрічі й імпреди. Цінною була нарада культ. освітніх референток, що дала багато нових думок. Все ж голова жалілася на брак піддержки Відділів у починах Окр. Ради. Немає ще належного зрозуміння для її завдань в організації. Слідували звіти секретарки п-ні О. Кравченко і референток: культ. освітньої п-ні М. Головей, імпредової п-ні А. Кізими, суспільної опіки п-ні А. Колтон, пресової п-ні М. Демидчук. Звіт касієрки відчитала п-ні голова, а його доповнила п-ні І. Бенцаль. Іменем контр. комісії п-ні Бенцаль поставила внесок на уділення абсолюторії.

Заки розпочалась дискусія — Відділи зложили свої звіти. Від 1 Відділу говорила п-ні Кумферт, від 3 Відділу п-ні Бродін, від 4 Відділу п-ні Серафін, від 8 Відділу п-ні Свенсон, від 18 Відділу п-ні М. Ганка, від 21 Відділу п-ні Я. Зарицька, від 53 Відділу п-ні Різник, від 64 Відділу п-ні Ржепецька, від 71 Відділу п-ні М. Білозор.

У звітах Відділів слідна була велика різноманітність стану, починів і членства. Можливо, що в цьому криється причина недоліків, на які голова нарікала у своєму звіті. Дискусія перейшла дуже легко й не насвітлила справи.

На початку пополудневих нарад розпочався панель на організаційні теми. Проводила ним енергійно п-ні Оксана Кравченко. Перша дискусантка п-ні Іванна Рожанковська пояснила статут Окр. Рад і підкреслила майбутню ролю Окр. Рад, що мають репрезентувати Централю та координувати працю в даній окрузі. Пояснила різницю між Комісією й Комітетом та пригадала потребу ухвалення вкладки

до Окр. Ради. Чергова дискусантка п-ні Леся Різник обговорила підхід до тут народженого членства. Для них треба б випрацювати програму, яка притягала б їх до певних акцій, впроваджувала б їх в українські обряди і звичаї і подавала б це та друкований матеріал англ. мовою. Третя учасниця панелю п-ні Наталя Чапленко мала за тему виховання членства. Спершу вказала на різні недоліки й моменти занедбання у нашій праці. Одним із найважливіших — це гарна, тепла атмосфера у Відділі, за яку Управа повинна дбати. Це є найсильнішим вузлом, що прив'язує членство до організації і є передумовою дальших завдань. Подала ряд точок, якими повинні руководитись провідні одиниці.

У дискусії виявилось кілька думок, що доповнили цей матеріал. В окрузі сильно відчувається брак орг. референтки і її повинен Зїзд вибрати (п-ні Білозор). Давні форми праці буденніють і їх треба поновлювати новими думками й починами (п-ні І. Рожанковська). Членство СУА повинно усвідомити собі приналежність до своєї організації та ставити його на першому місці (п-ні Пелешок). Вкладку ухвалено 5 дол. річно від Відділу.

Зчерги покликано до слова п-ню Лідію Бурачинську, яка привітала Окр. Зїзд від Централі і висловила свої думки до порушених справ. Навязала до нашої політичної ситуації, яка вимагає від нас чуйности й готовости.

Слідували вибори нової Управи, до якої увійшли: п-ні Олександра Різник, голова, п-ні Оксана Кравченко, містоглова, п-ні Софія Серафін, секретарка, п-ні Марія Ржепецька, скарбничка. Референтками стали — п-ні К. Пелешок організаційною, п-ні І. Бенцаль, звязків, п-ні П. Книш — сусп. опіки, п-ні М. Головей — культ. освітньою, п-ні А. Кізима — імпредовою, п-ні М. Демидчук — пресовою. До Контр. Комісії увійшли — пп. Білозор, Свенсон і Бродін.

Іменем Резолюційної Комісії п-ні О. Кравченко прочитала проект ухвал, які збори одногосно ухвалили.

Ухвали

Окр. Рада повинна:

1. Скріпити свою організаційну працю на терені округи і перевести координацію праці між Відділами. Зокрема слід звернути увагу на Відділи, що виказують послаблення активності.

2. Піддержувати нові почини в Відділах і допомогти або ініціювати їх у других.

3. Звернути увагу на приєднання молодшого жіноцтва й випрацювати для того окремий підхід.

4. Дбати про те, щоб члени зрозуміли і підтримували цілі своєї організації та пройнялись пошаною і зрозумінням для її завдань.

5. Краще пристосувати парламентарні засади у діянні Відділів.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пожертва з гостини

По своєму повороті з Польщі п-ні Павлина Бродин влаштувала в себе гарну гостину для членок 4 Відділу та своїх гостей, щоб розказати свої враження та віддячитись їм за несподіванку, яку вони зладили їй із нагоди її виїзду. На прийнятті зібрано 31.50 дол., а з того 20 дол. на фонд „Мати й Дитина“, а 10 дол. на журнал Наше Життя. Щире Спасибі!

Софія Серафим, секр.

БРОНКС, Н. Й.

Подружній ювілей

Дня 10. жовтня відсвятковано в Асторії 50-ліття подружжя п-ва Єви й Йосипа Хомів. О год. 9-тій рано о. Андрейчук відправив Службу Божу за здоров'я ювілярів, а під час того вони з ріднею приступили до св. Причастя. Ювілейна гостина почалась о 6-ій вечора. При гарно застеленому столі гості застали перед кожним накриттям подарунок у золотому черевичку; це була увага дітей ювілярів.

Врешті увійшли ювіляти й гості прийняли їх гучними оплесками. Свято відкрив о. Андрейчук молитвою. Провід вечора обняв п. Михайло Гурин, привітав присутніх і подав життєпис ювілярів. П. Йосип Хомів походить із с. Підгайчики, пов. Перемишляни, а п-ні Єва Хомів із с. Миколаїв, пов. Бібрка. Повінчались у 1909 р. Виходили двох синів, Андрія й Данила і дві дочки Марію й Анну та п'ять унуків. Всі вони щедро підтримують українську Церкву і гарно пожертвували на українську школу св. Юра.

П-во Хомів мають за собою трудяще життя. Вони зорганізували Т-во „Просвіта“ в Нью Йорку, де п. Хомів головував 12 літ та постійно був членом управи. З нагоди 50-літнього ювілею „Просвіта“ наділила їх почесним

членством. А п-ні Єва Хомів уже 21 літ працює в 8 Відділі СУА. Довгі роки була членом Управи і головою. Окрім того є головою Укр. Гуманітарного Т-ва, яке є членом Американського Червоного Хреста. За цю патріотичну поставу й добрі серця благаємо всі Всевишнього, щоб обдарував їх здоров'ям „на многії літа“.

Розпочались привіти. Першою промовила дружка Марія Форґач і її ро-

Із подружнього ювілею:

П-во Єва і Йосип Хомів із Асторії Mr. and Mrs. Chomiw from Astoria, N. Y., celebrated their 50th anniversary with their children and friends.

дина, потім сестра Анна і її чоловік Олекса Патер, сестринка Павлина Малиновська з родиною з Філадельфії, сестрінець Степан Сахман із родиною. Іменем дітей промовив найстарший син Андрій і подякував Господу Богу, що дав батькам здоров'я. Внук Павло Хомів відіграв на гармонії кілька українських пісень для дідуся й бабусі. Ці привіти завершив п. Е. Камінські, що відспівав на честь ювілярів кілька пісень. Потім відчитано привіти від організації, а п-ні Свенсон, голова 8. Відділу зложила побажання особисто. Також промовила п-ні Марія Рігель від Укр. Гуман. Т-ва і Ам. Черв. Хреста. Слідували привіти від приятелів і знайомих. Це були п-ні Стефанія Гурин, Петро і Єва Корпало, Михайло й Анна

Фігурські, Марія Малевич, Марія Гілта, Марія Румашко, Марія Трач, Дмитро і Розалія Цимбрівські, П. Палики, К. Лучка, П. Яцко, Анна Харкава, Ілля і Малая Брездєнь, Михайло і Катерина Джорджія, Анна Семан. Гарним віршом закінчилися ці побажання:

Жийте між нами, дорогі ювіляти

На многі й благі літа!

**Йдіть крок за кроком, куди веде Вас
Дорога Ваша золота!**

На прохання п. Гурина гості зложили жертву на народні цілі. Збіркою зайнялись пп. Марія Форґач і Стефанія Гурин. Зібрали 41.50, які поділено на Інваліди, церковну радіопередачу, журнал „Світло“ і будову нової церкви в Асторії.

На останку промовили ювіляти. Подякували рідні і приятелям, що прибули, а організаціям, що звеличали своєю прививністю родинне свято. Зложили також щедрі пожертви на вище згадані цілі, разом 135 дол., з того 50 дол. на будову Церкви, а 30 дол. на прес. фонд Нашого Життя. На закінчення гості ще довго забавлялись, а молодь танцювала.

На бажання ювілярів подаємо прізвища гостей, що є їх близькими приятелями. Це є пп. В. К. Атаманчук, О. Вус, К. Влох, Р. Галатин, К. Гада, П. Гулей, К. Дроздик, С. Йонда, К. Конкольовський, О. Корбит, А. Морозович, А. Підгірна, М. Пшик, К. Павлюк, А. Ронський, Н. Рудковські, К. Сінковська, М. Савка, Д. Сулима, П. Спада, М. Штига, М. Фрееріс.

Єва Корпало

МАЯМІ, ФЛА.

Річні збори 17 Відділу

Дата: 11. жовтня 1959.

Відкриття: голова п-ні О. Подубинська.

Президія: п-ні Франя Зиблікевич, голова, п-ні Л. Візняк, секретарка.

Звіти Управи: п-ні О. Подубинська, голова, п-ні М. Венгльовська, рек. секретарка, п-ні М. Ждан, фін. секретарка, п-ні А. Рій, касієрка, пп. Заф, Поло і Наконечна, працівниці сусп. опіки. Всі зложили подяку за співпрацю.

Контр. Комісія: пп. Микитка, Грабар і Бідоус поставили внесок на уділення абсолюторії. Збори уділили.

Вибір нової Управи: п-ні Франя Зиблікевич, голова, п-ні Анна Заф, місто-голова, п-ні Лусіля Візняк, рек. секре-

тарка, п-ні Анна Білоус, фін. секретарка, п-ні Соня Семещук, касієрка. Референтками стали: п-ні Євгенія Остап'юк, культ. освітня, пп. Марія Венгльовська і Е. Рій сусп. опіки.

Фр. Зиблікевич, голова
Л. Візняк, секретарка

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Зустріч із делегатками

Користаючи із небувалої нагоди перебування в Рочестері визначних діячок, а саме Президента США п-ні Олени Лотоцької з Філадельфії, п-ні Олександри Сулими-Бойко — голови ОУЖ з Німеччини та виховної референтки СФУЖО п-ні Ірини Пеленської з Австралії, 47 Відділ США вирішив і собі влаштувати зустріч своїх членок із достойними гостями. На Ширші Сходи прибула більша кількість членок Відділу, хоч сходи не відбулися не в неділю, а в звичайний вечір тижня. Присутні повели широку дискусію у формі запитань до Гостей в справах праці США, життя українців в Австралії, як також життя наших залишенців у Німеччині. На всі запитання Гості давали терпеливі і вичерпні відповіді. У мильній атмосфері при каві та тістечках непомітно минав час і тільки дуже пізня година примусила присутніх розійтися додів із почуттям, що США і СФУЖО — це дві корисні жіночі організації, які проробили і роблять колосальну роботу для української справи.

М. Приймак

ФИЛАДЕЛФИЯ, ПА.

30-ліття 48 Відділу США

48. Відділ США у Філадельфії має гарну традицію відзначувати щорічно День Подяки спільним обідом для членок та запрошених гостей української громади на Найставні. Цього року ця врочистість вийшла ще більш святочно, бо припав якраз 30-літній Ювілей 48 Відділу США.

У гарно прибраній салі зібралось більш сотні громадян із о. парохом Головінським, який молитвою розпочав це гарне свято. З уряду привітала і представила присутніх довголітня та заслужена голова Відділу п-ні Марія Бабяк, членка Головної Управи США.

Сердечно згадала членок-основницю, з яких ще була присутня п-ні Тетяна Костик і п-ні Олійник. Переповіла коротко історію Відділу, усі його світлі

моменти та важкі хвилини в час депресії, моральну допомогу воякам американської армії у военний час частим листуванням та Різдвяними дарунками головно тим, які не мали ближчої рідні.

Відчитала листа делегатури ОУЖ з 1949 р. із табору в Байройті (Німеччина) з окремою подякою для Відділу за численні пакунки з одягом та харчами, які Відділ постійно вислав для жінок і дітей. Підкреслила окрему допомогу для праці Відділу голови Централі США п-ні Олени Лотоцької.

З черги попросила на товстмайстра п-ню Слободяну, яка дуже вміло, з гумором та енергійно перевела ціле свято.

Першим промовив о. Парох Головінський беручи за мотло слова Христа: „Добру роботу я зробив“. Підкреслюючи повну співпрацю 48 Відділу з церквою та громадою, має повну надію, що тепер при будові нової церкви не заведуть його надії тимбільше, що бачить тут вже і молодь, яка включається в працю Відділу — покищо як допоміжна сила. Вносить „многолітствіє“ для 48. Відділу. Потім попросила до слова голову США п-ню Олену Лотоцьку, яка як звичайно в краснорічній та сердечній формі похвалила своїх Союзнок з 48. Відділу та підчеркнула, що вони своєю 30-літньою працею вміло допомогли вишити український взір на канві Америки, яку прикрашують своїми взорами усі замешкалі тут народи. Згадала про великі завдання США супроти Рідного Краю, про міжнародні зв'язки і недавній Конгрес СФУЖО.

З черги промовив гість з Едмонтону д-р Ярема, п-ні Качанівська — голова Окружної Ради, пп. Сивуляк, Гардецька, і представниці Відділів 10, 20, 41, 42, 43 і 46.

Від української громади Найставну привітав 48 Відділ голова п. Посполита, адвокат Свистун і п. Волчук.

Грімким „Многая Літа“ закінчено це гарне і радісне Свято.

Присутня

САН ФРАНЦИСКО. КАЛІФ.

Листопадовий вечір

Заходами місцевого Відділу США українська громада відсвяткувала дня 1. листопада Листопадові роковини. Свято відкрила голова Відділу п-на Леся. Петро Демчук виконав американський гімн на акордеоні при су-

проводі фортепіану. Культ. освітня референтка п-ні С. Підгірна прочитала святочну промову і згадала про недавню трагічну смерть сл. п. Степана Бандери. Присутні встали і вшанували його пам'ять і всіх поляглих за волю України однохвилинною мовчанкою.

Слідували деклямації пп. Рози Любич, Людмили Петренко, Анатолія Любича, Олеса Олійника і п-ні Д. Любич. Кілька пісень відспівала п-на Леся, а дві пісні кuartет. Свято закінчив промовою п. Ф. Любич. На закінчення присутні відспівали український гімн.

С. Підгірна

ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні збори 63 Відділу

Дата: 18. жовтня 1959

Президія: п-ні А. Вокер, голова
Звіт Управи: п-ні О. Климишин, п-ні Л. Маринюк, п-ні М. Зубаль, п-ні Д. Бойчук, п-ні Галяженко.

Діяльність: 6 ширших сходів і 5 засідань Управи, збірка коляди, Вишивані Вечерниці, пікнік на оселі „Діброва“, одноденний курс Великоднього печення.

Річний оборот: 1.307 дол.

Нова Управа: п-ні О. Макар, голова, п-ні д-р Савчук, містоголова, п-ні Т. Стельмах, секретарка, п-ні О. Янчишин, рек. секретарка, п-ні С. Вірстюк, скарбничка. Референтками стали: п-ні Л. Галяженко організаційною, п-ні С. Легета культ. освітньою, п-ні М. Скасків пресою і господарською, п-ні О. Гевко суспільної опіки. До імпрезової комісії увійшли пп. С. Годів, З. Вістюк і В. Тустанівська.

Контр. Комісія: п-ні О. Климишин, М. Шалаута і О. Василюк.

Плян праці: Мистецька виставка на університеті Ен Арбор, продажа вишивок і печива на міжнар. ярмарку Інтернац. Інституту, висилка пачок до Польщі, допомога хворій жінці у Німеччині, зорганізування коляди, підготовка дитячої вистави „Червона Шапочка“, Вишивані Вечерниці.

Із праці 63 Відділу

Дня 21. жовтня відбулась приємна зустріч Відділу з делегатками СФУЖО пп. Олександрою Сулимою й Іриною Пеленською, які в дуже цікавий спосіб розказали про громадське життя

їх країн. Потім при чайку та солодкому у ширій товариській атмосфері відбулась жива та цікава дискусія. 63. Відділ зайнявся скромним прийняттям для Їх Ексцеленції Кир Івана Прашка, яке уряджувала парохія Неп. Зачаття През. Диви. Дальше Відділ взяв участь у ювілею 10-ліття СУМА.

Дня 1. листопада Відділ відбув перші ширші сходи у присутності 22-ох членок, присвячені Листопадовому зривові та нашому Великому Митрополитові. Голова п-ні О. Макар ядерними словами вказала на значення 1. Листопада та попрохала однохвилинною мовчанкою вшанувати героїв листопадового чину. Вичерпний реферат про Митрополита Шептицького виголосила п-ні М. Скасків.

По закінченні офіційної частини при чайку та солодким передискутовано плян праці Відділу. В тому найбільше обговорено Вишивані Вечерниці, що мають відбутися дня 30. січня. Вони мають за собою вже гарну традицію та з кожним роком виказують більше число вишиваних суконь. Тому й цього року звертаємось із закликом до пань із Дітройту й околиці, щоб своїми творами подвоїли число учасниць дефіляди перед журі та публікою, які будуть подивляти та любуватись нашим рідним мистецтвом.

М. Скасків, пресова реф.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Звіт із праці за 1959

Цьогорічну діяльність Відділу можна поділити на дві частини: від листопада 1958 до липня 1959, коли то головою була п-ні Марта Олесницька і від липня дотепер, коли то Відділ провадить по виїзді п-ні Олесницької містоголова п-ні Данилович.

На перших сходах Управи заплановано працю. Вона проходила під знаком підготовки до Конвенції, отже в першу чергу зміряла до здобуття фондів. Запланована госп. референткою п-нею Яхницькою запустна забава, влаштована дня 31. січня разом із Відділом УККА принесла 100 дол. доходу. Слідувала продаж печива, що принесла 60 дол. Дня 27. липня влаштував наш Відділ разом із Нар. Домом День Батька. При смачній вечері введено музичну програму з дуетами й терцетом наших солісток із хору „Ластівка“ пп. Гижої, Яхницької і Гриневиц при супроводі п-ни Яхницької. Несподі-

ванкою були гумористичні виступи п-ні Гриневиц, яка зовсім не уступала запрошеному гумористові Ікерові. Дохід був невеликий, бо в тому часі відбувались інші імпрези. Рівночасно хор підготовлявся пильно до виступу на Конвенції. Всі ці імпрези дозволили Відділові вирівняти залеглости, покрити кошт сторінки в книзі Конгресу і кошти дороги хору до Нью Йорку. Зроблено знимку членок Відділу, виготовлено короткий звіт із діяльності 66 Відділу і вислано до Централі включно з розпроданими цеголкамн Дому СУА у сумі \$50.00. Голова п-ні Олесницька була нашою делегаткою на Конвенції. Дня 26. червня хор „Ластівка“ мав нагоду виступати на Святочній Сесії. Відспівав оба гимни, американський і український та „Вулицю“ Колесні в озбіці диригентки Марії Гижої на жіночий хор. Дальше Лисенка „За наш рідний край“, „Україно моя, Україно“ і нар. пісню „Де пшениченька шуміла“. Хором диригувала Марія Гижа при супроводі п-ни Тані Яхницької. Треба додати, що хор міг уже виступити в стилізованому народньому строю, що ще більше скріпило враження. Публика (около 500 осіб) щиро його оплескувала.

Із дальших починів Відділу треба вирізнити виставку нар. мистецтва у публичній бібліотеці, яка тривала від 29. березня до 10. квітня. Цим зайнялись п-ні Косович, культ. освітня референтка і голова п-ні Олесницька. Експонати зібрано від місцевих родин, які їх бережуть, як велику цінність. Виставка, уложена у вестибюлі бібліотеки мала великий успіх. Її оглядали сотні відвідувачів бібліотеки.

Заходами п-ні М. Рудницької, референтки сусп. опіки і голови п-ні Олесницької влаштовано фантову лютерію для дітей, яка принесла 60 дол. доходу. Окрім того суспільна опіка Відділу переводить збірку серед громадянства на удержання школи у Вінендені. На внесок голови рішено — замість дарунків молодим матерям зприводу народження дитини — складати гроші на сусп. опіку. В такий спосіб зібрано 15 дол., з нагоди народження синів пп. Вальницької і Козюпи і доні п-ні Гусак.

Кожні ширші сходи мали свою різнородну програму. Окрім щомісячних звітів, членки вислухали цікаві доповіді. Дня 14. грудня промовляла п-ні Сорока на тему виховання дітей в теперішніх умовах. Вив'язалась

цікава дискусія. Дня 15. лютого відчитала культ. осв. референтка п-ні Косович доповідь про життя і смерть Ольги Басараб. Уривок із псалмів Шевченка віддеклямувала п-ні Кизик. Зібрано 15.50 на Фонд Пятсот. Дня 24. травня п-на М. Томоруг пояснила походження гагілок. Дня 8. липня голова п-ні Олесницька здала свій звіт, як делегатка на Конвенцію. Подала його так живо, що всі присутні це пережили разом із нею. Рівночасно п-ні Олесницька попрощалась із членками, відіжджаючи на постійний побут до Клівленду. Одначе членки влаштували їй милу несподіванку, влаштууючи скромне прийняття в Нар. Домі. При гарно прибраних столах щиро дякували їй за труд та разом із хористками передали їй маленький даруночок. П-ні Олесницька була зворушена такою увагою та дякувала зі сльозами в очах.

Друга частина діяльності почалась по вакаціях. Провід обняла містоголова п-ні Данилович. Продажа печива, заініційована госп. референткою п-нею Яхницькою, принесла 40 дол. доходу. Дня 25. жовтня відбулися ширші сходи, на яких п-ні Мартинюк гарно розказала про звичаї „з-під рідної стріхи“. Старші повернулись думками до цих добре знаних обрядів, а молодші слухали цього неначе казки. У листопаді Відділ перевів збірку уживаних речей і вислав їх потребуючим родинам до Польщі.

Маємо в пляні влаштувати літературний вечір, і ще одні ширші сходи, на яких п-ні Самохвал дала б показ печення й прикрашування тортів. З кінцем грудня передбачується річні збори Відділу.

Олена Томоруг
пресова референтка

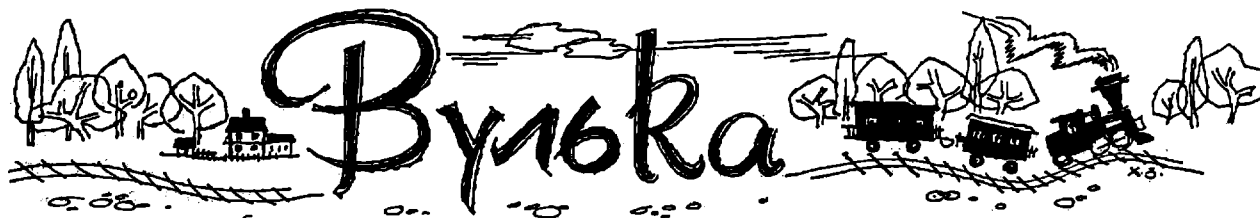
ІЗ ЛИСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІ

Приємна відповідь

Ввічливо дякую за пригадку, що час відновити передплату на Ваш цінний журнал уже проминув. Я дійсно призабула про таку важну справу — прошу вибачення. Розуміється, що я хочу й дальше мати цей цінний жіночий журнал і тому в прилозі присилаю грошовий переказ на 4 дол.

З пошаною

М. Шиманська, Бріджпорт

Я його не впізнала. Тінь поділила його велике обличчя на дві частини: горішня жовта впала вглиб і долішня синя, від заросту, якби надута. Посередині дрижали заціплені губи. Він шукає Оришки. Заки я зрозуміла його схвильоване оповідання, я думала, що він жартує, що ось-ось виявиться якась несподіванка. Але ні! Він таки шукає своєї дружини. І до мене прийшов на кінець, майже без надії відшукати її.

— А що робила Оришка там на селі? — питаю задумана й розсіяна як і він.

— Що ж? Трохи грала, трохи нудьгувала, пізніше заходила в читальню, заклала хор і виїжджала часто до Львова, до мами. Верталася за тиждень. Казала, що направляла зуби. Повеселішала і все було по давньому. Вела хор, їздила з ним по сусідніх селах, — зживалася з провінцією. Казала — знайомлюсь з тереном. Так було до Різдва. По Різдві знову їздила до Львова, хоч я просив не їхати. Поїхала на тиждень, мовляв, помре на селі. А оце виїхала, не слухаючи моїх прохань і погроз. Я боявся за неї, вона трохи нездорова. І мені щось наказувало — не пускай! Та чи я можу їй опертися? Сам висадив на підводу, сам затулив бараницею і оце як бачите шукаю її. У батьків її взагалі не було. Де ж вона подівається весь цей час? Я розумію, може вона мала щось... ви мене розумієте? Але я її благав, покинув усе те! Вона ж чекає дитини... Ох життя, життя!

Він сидить у ямці нашої запалої канапи, голову підпер руками, голова ж посивіла! Може я без серця? Хай мені вибачить цей засмучений чоловік, я все ще маю в тямці Оришину нехть до цього подружжя, я спокійна. Мені здається, що Орищі нічого лихого не може трапитись. Вона розумна, обережна, добра. Я заспокоюю того старшого пана простими словами. Він підводить на мене глибокі, сумні очі й питає:

— Ви певні, що вона не робить нічого ризиковного?

Та чи мені це краще знати? Хіба він не знає, з чим приїздив його рідний брат, про що говорили, що робили? А він сам? Він трохи заспокоївся. Випив гарячої кави й закурив. Я пообіцяла розвідати.

Ще так недавно бідькалася Оришина мама, навіть говорила стурбовано, що хто його зна, може й справді було Орищі не нав'язувати нікого. Лишити з Романом. Він студіює, не бавиться в політику і за два роки буде інженером. Але, що ж? Сама пива наварила, сама п'ю. Ця практична жінка нічого не знала. Вона дивилася на свою Оришку як на саму себе. Йй хотілося колись вийти заміж, мати родину, власну хатку на Личакові, фортепіяна для доньок, а Оришка така дивачка! Ех ви, модні панни! Ви самі

не знаєте, чого хочете! Я не могла не відповісти їй, що Оришка добре знає, чого хоче. А тепер виглядає, що й чоловік своєї Оришки не знає. Він каже: вона мене перескочила і це я сам їй у тому допомагав. Я запевнила його, що допоможу йому, розвідаю.

— У вас товаришки на Богданівці, можете це зробити, тільки обережно, обережно.

Все життя живемо обережно! Вся Оришина молодість була одна обережність!

Віє, свище, дує в очі західний вітер. Може вже весну принесе. Відліга. Моєї сестри нема. Мушу сама по воду бігти, мушу варити їсти й заспокоювати тата, що зима минає. Думаю, передумую до кого піти там на Богданівку. І тоді пригадую одну семінаристку, Вену. Вже ніч западає. Вже зовсім темно, тільки біліє проти темного неба сніг. Маленькі богданівські хатки присіли в кучугурах, закутались, щоб їх ніхто не займав. Не дуже легко потрапити, коли не знаєш адреси, тільки пригадуєш, що хата близько церкви, що мінією помальований дах. Запитати б Славки Мельник, але ні! Треба обережно: Під церквою гомонять люди. Може між ними знайду знайомого, може її саму? Але ні, самі незнайомі. Хтось зачепив мене. Та й справедливо. Чого поночі, чужа тут, та ще й дівчина.

— Куди це так пізно? — якийсь знайомий голос. Оглядаюсь і зупиняюсь. Це Влодко.

— Пане Влодку! Які добрі боги! Я вас так потребую.

— Ви що? Знову з чимсь ознайомлюєтесь? — сміється він. Але мені не до жартів. Я прошу його провести мене кілька кроків. Він готовий і далі мене провести. У нього багато часу.

— Ну, кажіть, що таке? Без причини не забігли б із Бульки у таку завірюху. Він у тоненькому пальті, але заслонює мене від вітру. Розказую все докладно. Усе те, що говорив теолог, виключаючи тільки його брата з Праги. Але виглядає, що Влодко знає багато, може більше як я. Він каже:

— Заспокойте його. Хай сидить там у своєму селі і не робить паніки. З Оришкою нічого не буде. Я йому на це відповіла, що чоловік у відчаї. Що хотів би знати щось конкретного. По правді це брехня. Це я сама хотіла б знати, що з Оришкою. Але Влодко хитріший за мене.

— Перекажіть, хай сидить спокійно в селі. А вже від вашої уяви залежатиме, що робить тепер Оришка. Мусите придумати якусь казку.

Я хотіла попередити Влодка, що Оришка чекає дитини, але не наважилася.

— Ну що ж, підемо до дому? Я вас проведу.

— Дякую. Я знаю дорогу. І ще в таку погоду. Можна застудитися.

— Вже більше не застуджуся — говорить крізь кашель. Він завжди покашлює.

Пішли не полем, бо дуже прикро туди йти. Ми подалися в гущу тих малих, нерівних вуличок, що біжать від городецької рогачки до гарної стрийської дільниці. Вулиці пусті, тільки де-не-де хтось відгортає з-перед дверей сніг, кудись уніч пробіжить голонда, безпанська собака. Газові ліхтарні ледве освітлюють млявим світлом пішоход.

Ми наблизились до Вульки. Світязь лежить скована льодом. На березі схилюлися верби. Ми маємо повно в черевиках води.

— Отже хай не панікує! Є речі важливіші за сільський хор.

Я хочу дуже відповісти, що щось ще більш важливе має появитися в Оришиному житті, але знову не наважуюся.

Від матури минуло всього пару місяців, а скільки змін у нашому житті вона принесла! Хоч усіх нас зарахували до зрілих людей, таких, що можуть іти самотійно в життя, здобувати його — не всім нам були дані можливості звершувати довголітню науку чи то вищими студіями, чи то самотійною працею.

— Властиво ніщо в нашому житті не змінилося — розчаровано тягне Марійка Хомяк — одна тільки може приймисть — не діставатиму двійок раз-у-раз то були собачі часи... ця проклята латина... а історія!

А власне змінилося все! Вона і не зчулася, як стала гарненькою урядничкою в Дністрі й її чудове рівненьке письмо захоплювало її шефа від поліс до тієї межі, що він не довго думав і освідчився їй. Таж це був страшний успіх! Шеф може не був такий гарний як цей Модест з техніки, з яким так гарно можна було танцювати англійського вальса, але... За Марійкою покинула дівочий стан чудова Марта. Так просто з шкільної лавки вхопив її Куньо і Марта десь пропала. Певно береже її від захоплених очей усієї студентерії задрісний чоловік, бо якби інакше? Така гарна панна, певно найкраща з усіх панночок у Львові. За Мартою пішла черга на Лялю. Вона хоч і одружилася зі своїм Колею і якимсь так швидко в рік після вінчання в неї народилася гарненька донечка, не покидала своїх ритмічних танців і мрій — бути гарфісткою в українській симфонічній оркестрі. А далі пішла Реня. Реня вже мала нареченого, такого довгов'язого філософа, що танцював з нею на баях і навіть приходив до їхньої хати на візити. Мабуть, дуже подобався її мамці. Але коли вже матура була лише прикрим спомином, з якого вже щаслива Реня весело сміялася, в мамці змінилися пляни й філософа заступив лікар. І Реня довго не надумуючись погодилася з мамцею. Повіддавалися десь у своїх рідних містечках на підгір'ю Ліда і Дарка, Марушка стала щасливою власницею нафтового шибу, навіть збиралася їхати до Риму на прощу й подорозі вступити до віденського Пратеру Стефа Кулицька — наш славний математик записалася на математичний від-

діл Львівського університету, а бідна Маланка Луківна так мріяла про вищі студії, але, на жаль, і мріяти про них не могла. У неї були тоненькі ноги і такий широкий рот! Вона могла бути хіба вченою, бо така була здібна і лиш Стефа Кулицька могла позмагатися з нею в математиці. Але вона захворіла, тільки вийшла з гімназії і померла. Яка це страшна річ ці гальопки! Мучилася дівчина стільки літ, виносила грубуваті жарти Чучмана, дурнуватий сміх дурних товаришок, яким не всмак були її довгі цибаті ноги, штовханці й напominання матері, щоб чепурилася й виглядала „як люди“ і вже її мрії — наука і може слава — мали здійснитися, а тут гальопки! Жах! А Іринку якимось так раптом схопили поліцаї і заарештували. Вона була трохи старша від нас і якась все дуже таємнича. Виявилось, що помагала в нападі на пошту. Всі пластунки їй носять їсти до тюрми.

Усі ті таємні явища, що існували проти моїх незрячих очей, набирають ясніших, конкретних форм. Таємничі сходили, наглі виїзди, змовні погляди, дяконічні слова про звичайні речі, що мають інше значення, а опісля вибухи петард, напади на поштові амбулянси пов'язуються з особами, подіями, наслідки з причинами. І рівночасно я зрозуміла, що я нічого не знаю, що мої відомості, винесені з гімназії такі убогі й обмежені, що в моїй голові хаос дат, імен, балаяст і з ним ні сюди ні туди. Ця свідомість сповняє мене неспокоєм. Романтика наших зелених берегів погрузиться в завмерлу ріку і буде тільки спогадом, болючим, бо тільки спогадом.

Моя сестра сміється з мене. В віршах, які пишу, вона підкреслює червоним олівцем похибки. Мій песимізм доводить її до вибухів сміху. Та коли я не розумію її веселости, вона веде мене до Академічного Дому, каже слухати викладів в товаристві іма. Петра Могили. Вона каже, що тут формується нова політична думка, що росте нове покоління на зміну опортуністам. Що перед тим поколінням має поступитися все нікчемне й мале. Я оглядаюся цікаво. Мені показують поета Кравцева, який тількищо вийшов з тюрми й читає товаришам тюремні сонети.

Передомною стоїть білявець. Своєю високою, трохи згорбленою постаттю заслонює всіх. Як колись Іванка, мені здається — я вступила в новий світ мого життєвого кола. Хтось може подумати, що ми заручились, що пообіцяли собі вічну любов. Нічого подібного! Ми сказали собі, що будемо боротися й творити. І від того я вступила в світ ілюзійного щастя. Як легко мені відірватися від земних клопотів, від матерійного життя. Я не студіювала, потішившись коротку мить індексом та подихавши пахом університетських заль. Моя уява вмiла перетворити відламок скельця в самоцвіт. Всі знають що таке кохання. І я знаю, що це таке. Я ж стільки про нього читала. Але моє кохання було не таке. Жовта шкуратяна куртка білявця, така як її носять шофери у Львові, на моїх очах мiнялася й розливалася соняшною тканиною. Вона вгортала в себе всі радості світу. Мені здається, що тої весни всі були сповнені коханням.

Навіть Сікорки кинули офіцерське казино і „подвійне життя“ для якихсь вродливих вагоноводів.

Я будилася ніччю чимсь невідомим стурбована, зривалася з ліжка, й пригадувала, що саме не дає мені спати. Неспокійна вибігала в наш вологий сад, холодила ноги в росяній траві й тут охоплювала мене радісна думка: тільки шіснадцять годин, шіснадцять самоти відділяє мене від щастя. Зелені береги блистали в передранковій зорі, тополи бігли в щасливе майбутнє, долину завмерлої ріки оживляли нові й нові існування. Там у центрі, до якого ми колись тужили, так дуже давно, суєтились дрібні події, в темному дворі, освіченому днем і ніччю електричним світлом розчаровувалась „кам'яна баба“. А тут, під вишенькою, німіло від щастя моє вісімнадцятилітнє серце.

Сни, сни, ви мені тепер непотрібні! А вони тиснуться, туляться кожної ночі до мене, не дають відпочити після дійсності. Раз згадав білявець, що з усіх часів, усіх народів найбільше кохання виявила Жорж Занд. А хто зажив найбільшого щастя від кохання? Мовчи й будь гарна! Добре так говорити Мопасанові. В мої часи мріють більше, як переживають. І може наші переживання від цього коштовніші?

Тато не підводиться з ліжка. Він слабим голосом

повторяє, що без тривоги лаштується в дороги... Його ясні очі обводять востаннє вузький простір нашої хатки на глинястій дорозі, вони линуць далі, ген у той бік, де небо нашої мами... Скільки докоряла я йому в житті! Але тепер коли я залишилася сама на його лежку, під його вишенькою — мені було так боляче! Чого кинув мене так спокійно, так безжалісно? Бо я вже виросла? Бо я самостійна? Невже я не кість від його кості? Невже спомин про нас не скаламутить його ясної далекої дороги? Далекої, дуже далекої, бо вже з тієї дороги не почути його затихаючих слів...

Саме облетів вишневий цвіт. Він лежить холодний як сніг на доріжці до воріт. Поштар у рогатій шапці приніс листа. Я виходжу до воріт з тремтінням. Лист з добре відомим мені почерком. Але печатка! Печатка з такої далі, куди не сягали ніколи наші мрії, печатка з Італії. З вишеньки обсипався цвіт. І з каштанів на вулиці св. Терези... І не пахне більше бузок на моїй вулиці. Я сіла, опустила руки аж до землі. Може я спала?

Ні, лист ось у мене, в руках. І того, що буде, того, що мене чекає — мені не минути.

Кінець

Зміст XVI Річника

ПРИПИСИ		ч.	ст.			ч.	ст.	
Городина				Юшки				
Баклажани начинювані	10	22	Корж із яблуками	9	22	Борщ львівський	4	20
Капуста, січеники	3	20	Коржики швейцарські	1	22	Борщ холодний	7	28
Капуста з яблуками	9	24	Палочки крихкі	5	20	Капусняк запорізький	10	22
Паприка начинювана	7	28	Пампушки на скорий спосіб	2	20	Юшка з вина	8	24
Помідори у сметановій підливі	7	28	Пампушки з часником	1	22	Юшка з печерицями й горошком	9	22
Шпараги	6	22	Папушник святковий	11	20			
Лакоминки			Пиріг із капустию	10	22			
Лакоминка з бросквинь	8	24	Пиріг чеколядовий	11	20			
Крем румовий	7	28	Пиріжки з морелями	7	28			
Піна з рабарбару	5	20	Тісточка лондонські	2	20			
Риж із свіжою садиною	9	22	Тісточка птисі	6	22			
Сирівка з садовини	9	22	Торт дактилевий	3	20			
Сніг із полуниць	6	22	Торт макарониковий	4	20			
Мучні страви			Торт маковий	1	22			
Млинці з кукурудз. борошна	9	22	Торт мигдалевий	10	22			
Млинці манні	6	22	Торт пісковий	5	20			
Сирники смажені	5	20	Тортик крихкий із кремом	7	28			
Мясива			Хліб часниковий	2	20			
Індик	11	20	Риби					
Котлети пікантні	8	24	Короп із начинкою з каші	8	24			
Крокети з рижу з шинкою	3	20	Риба по-грецьки	2	20			
Крученики з баранини	10	22	Оселедці в майонезі	4	20			
Крученики з гречаною кашею	1	22	Оселедець з яблуками	11	20			
Курка, тушкована з горошком	6	22	Щупак у холодці	11	20			
Смаження з баранини	5	20	Салата					
Смаження з квасною капустою	3	20	Салата з решток дробу або печені	5	20			
Телячі ніжки в тісті	8	24	Салата з квітної капусти	9	22			
Яловичина відварна з хрінном	9	22	Салата з огірків	2	20			
Печиво			Садовина					
Бабка утирана	4	20	Компот із помаранч	3	20			
Завиванець бісквітний	5	20	Яйця					
Завиванець з оріхами	11	20	Яйця з макаронами	3	20			

Українська жінка є господарна.

Вона щадить, а ощадності складає тільки в солідній фінансовій установі, такий як

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬСЬКА ЩАДНИЦЯ

The Parma Savings Co.

В КЛІВЛЕНД, ОГАІО.

- основана 1915 року;
- пережила велику господарську депресію в 1930 р. без ніяких втрат для депозиторів;
- ощадності обезпечені до 10,000.00 долярів Федеральною Агенцією;
- платить 4% на ощадності;
- привітна й скоро обслуга;
- понад 16,000,000.00 долярів майна.

ЦЕНТРАЛЯ:

5839 Ridge Road
CLEVELAND 29
(PARMA), OHIO
Tel.: TUxedo 4-8700

ФІЛІЯ:

(Ukrainian Office)
2190 Professor St.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. PProspect 1-3627

Щ А Д І Т Ь
ПО МОДЕРНОМУ

— ЩАДІТЬ

ЧЕРЕЗ

ПОШТУ

Платимо кошти пересилки

КОЖНЕ ЩАДНИЧЕ КОНТО
ОБЕЗПЕЧЕНЕ ДО \$10,000.00

Federal Savings & Loan
Insurance Corp.

WASHINGTON, D. C.

Кожна поштова скринка
це вхід до

The Parma Savings Co.

То не все одно ДЕ складати ощадності

УВАГА!

УВАГА!

ВИСИЛКА ПАЧОК В УКРАЇНУ

Висилаємо пачки аж до 44 фунтів звичайною і легунською поштою, чи то принесені до нас особисто, чи переслані поштою, та негайно виготовляємо документи.

Як вже відомо, можна пересилати у пачках тільки нові речі. Також радимо посилати менше готових речей, бо оплати від них вищі.

Маємо на складі великий вибір різномірних товарів (шкіра, матерії, полотна, хустки і т. п.) до пачок, які продаємо по дуже низьких цінах.

ПАЧКИ НАДАЄМО НА ПОШТУ ТОГО САМОГО ДНЯ, КОЛИ ДО НАС ПРИНЕСЕТЕ, А ДРУГОГО ДНЯ ОДЕРЖИТЕ З ПОШТИ ПОСВІДЧЕННЯ. Тому наші пачки доручують: летунські за 6—10 днів, а звичайні за 4—6 тижнів. Хто не вірить, може переконатись.

General Parcel & Travel Co.

632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa.

Tel. WA 5-8878

ІНЖ. О. СТОЙКЕВИЧ

Всім ВШановним і Дорогим нашим Союзникам

Метрополії Нью Йорку й околиці

щиро дякують за ласкаву увагу до їх

підприємства і складають сердечні

бажання

Веселих Свят

і Щасливого Нового Року

КУРОВИЦЬКИЙ і БАЧИНСЬКИЙ

власники знаної української м'ясарської

фірми

K & B Market, Inc.

New York, N. Y.

128 First Ave

betw. 7th & 8th Sts.

Tel.: GR 7-0344

166 Ave "B"

betw. 10th & 11th Sts.

Tel.: CA 8-5590

ЗМІСТ XVI. РІЧНИКА
(Докінчення зі ст. 32)

	ч.	ст.
8 Відділ ч. 3, ст. 24, ч. 7, ст. 35	11	27
10 Відділ ч. 1, ст. 27	5	26
12 Відділ	1	32
13 Відділ	3	24
14 Відділ	4	28
16 Відділ ч. 2, ст. 25, ч. 3, ст. 24, ч. 5, ст. 26, ч. 6, ст. 26	7	35
17 Відділ ч. 1, ст. 28, ч. 6, ст. 26	11	27
20 Відділ ч. 1, ст. 29	3	24
21 Відділ ч. 4, ст. 28	5	27
22 Відділ ч. 1, ст. 29, ч. 3, ст. 25 ч. 6, ст. 27, ч. 7, ст. 35	10	27
23 Відділ ч. 3, ст. 26, ч. 5, ст. 27	10	28
24 Відділ ч. 3, ст. 27, ч. 4, ст. 28 ч. 5, ст. 26	7	36
25 Відділ	5	27
26 Відділ ч. 1, ст. 29, ч. 2, ст. 25 ч. 5, ст. 27	7	36
27 Відділ	4	28
28 Відділ ч. 3, ст. 27, ч. 4, ст. 29 ч. 6, ст. 28, ч. 7, ст. 37, ч. 9, ст. 28	10	28
30 Відділ ч. 1, ст. 29, ч. 4, ст. 29	8	29
31 Відділ	2	26
32 Відділ	6	28
33 Відділ ч. 1, ст. 30, ч. 3, ст. 28	5	28
34 Відділ	3	28
36 Відділ ч. 2, ст. 26	2	29
37 Відділ	3	16
40 Відділ	6	28
38 Відділ ч. 1, ст. 32	4	29
42 Відділ ч. 1, ст. 30	2	26
43 Відділ ч. 1, ст. 18, ч. 3, ст. 28	5	28
46 Відділ	10	29
47 Відділ ч. 6, ст. 28	11	28
48 Відділ ч. 1, ст. 30, ч. 3, ст. 28 ч. 4, ст. 29	11	28
49 Відділ	9	29
50 Відділ	6	29
51 Відділ	7	37
53 Відділ	7	24
54 Відділ	4	29
55 Відділ ч. 1, ст. 31, ч. 5, ст. 28	6	29
57 Відділ ч. 2, ст. 26	5	28
58 Відділ	5	16
60 Відділ	1	18
62 Відділ ч. 5, ст. 29	11	28
63 Відділ ч. 2, ст. 27, ч. 3, ст. 11 і 29, ч. 4, ст. 30	11	28
64 Відділ ч. 4, ст. 30	10	18
65 Відділ ч. 4, ст. 31	7	38
66 Відділ ч. 1, ст. 32, ч. 5, ст. 29	11	29
67 Відділ ч. 2, ст. 28	5	29
68 Відділ ч. 2, ст. 29, ч. 3, ст. 30 ч. 4, ст. 32, ч. 6, ст. 29, ч. 7, ст. 37	8	29
70 Відділ ч. 2, ст. 29	5	29
71 Відділ ч. 6, ст. 13	7	38

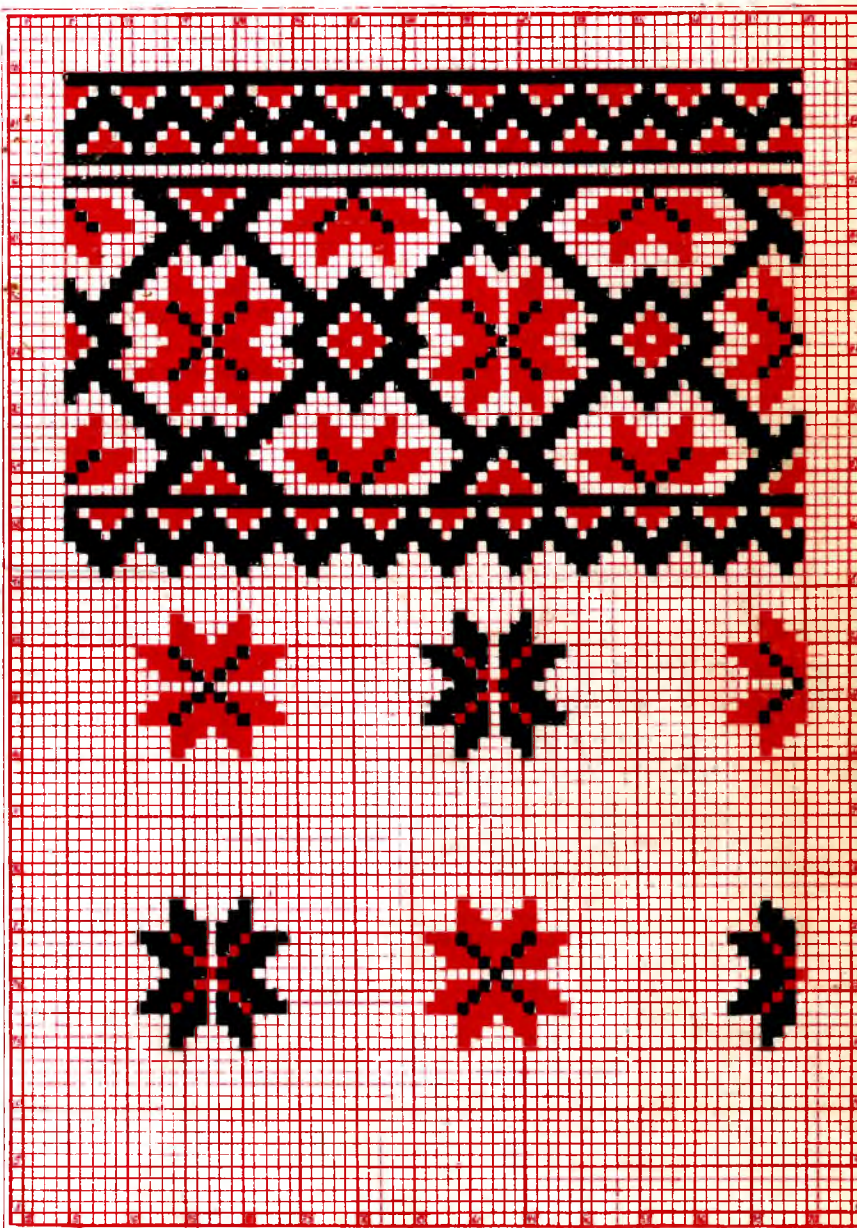
ТАБЛИЦІ ВЗОРІВ

1. Таблиця ч. 1, поміщена у ч. 9 Н. Ж. Взір із рукава жіночої сорочки в с. Рокитне на Київщині. Взір складається з „полика“ (позначене ч. 1), „підполиччя“ (позначене ч. 2) і „гілочки“ (позначене ч. 3). Взір ч. 2 шиється також на комірці й чохлах.

2. Таблиця ч. 2, поміщена у ч. 11, Н. Ж. Взір із рукава жіночої сорочки в с. Микуличі коло Києва. Взір складається з „полика“ й „киданців“. Розкольорований чорним і червоним. При вишиванні уживати ниток Д.М.С. ч. 321.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Серія I, Ст. 2. — UKRAINIAN DESIGNS

Взір із жіночої сорочки в с. Микуличах на Київщині